

ՊԱԶԻՐԻԿԻ

Գորգը, յայտնաբերվում է 1949 թ.ին, լեռնային Ալթայի Կուրգանի թիվ 5 Դամբարանին մեջ, ուր ստորակազմված մնացած էր 2500 և ավելի տարի(Սիպերիա): ներկում է Որդան Կարմիր կարմիրով և կը գտնուի Ռուսաստանի Էրմիտաժ թանգարանին մեջ և կը նկատուի աշխարհի ամենահին գորգը:

THE PAZYRYK RUG—World's oldest rug was made in ARMENIA

The oldest surviving knotted carpet is the **Pazyryk rug**, excavated miraculously in the frozen tombs of Siberia, dated from the 5th to the 3rd century B.C., now in the Hermitage Museum in St. Petersburg. This square tufted carpet, almost perfectly intact, is considered by many experts to be of specifically Armenian, origin. The eminent authority of ancient carpets, Ulrich Schurmann, says of it:.

“From all the evidence available I am convinced that the Pazyryk rug was a funeral accessory and most likely a masterpiece of Armenian workmanship”

The carpet was discovered in 1949 in Siberia in a KURGAN (BURIAL mound) the area was inhabited over 2000 years ago

PLANAR

OPEN EVERY DAY - 8AM UNTIL LATE
BREAKFAST | LUNCH | DINNER
WATERFRONT VIEWS

COCKTAIL MASTERCLASSES
PIZZA MASTERCLASSES
PASTA MASTERCLASSES
GIN & WHISKY TASTING CLASSES

DARLING HARBOUR, SYDNEY
PH: (02) 9212 6789
INFO@PLANARRESTAURANT.COM.AU

 /PLANARRESTAURANT

 /PLANARRESTAURANT

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԳԸ

Հայերեն գորգ և կարպետ բառերը օգտագործուած են , որպէս հոմանիշ բառեր, այն տարբերութեամբ , որ գորգերը եղած են թելախաւ իսկ կարպետները՝ ոչ: Գորգ բառը առաջին անգամ յիշատակուած է Տաւուշի Կապտավանք տկեղեզիին պատին վրայ եղած արձանագրութիւններէն մէկուն վրայ (1242-1243թթ) , իսկ Կարպետ բառը առաջին անգամ կը յիշատակուի 5-րդ դարի աւետարանին մէջ գրաբարեան «կարպետ ձեռով» : Հայաստանի մէջ գորգագործութիւնը իբրեւ արհեստ զարգացած էր դեռ վաղ ժամանակներէն, որուն մասին կը վկայեն ԱՐԵՆԻ 1 քարայրին մէջ գտնուած գործուածքները, մ.թ.ա. 5-րդ դարի Պազիրիկի գորգը ինչպէս նայն հայկական գորգարուեստի մասին շատ մը պատմաբաններու կողմէ մեզի հասած յիշատակութիւնները: Պատմական Հայաստանի մէջ գորգերը և կարպետները կը համարուէին անհրաժեշտութիւն և կը գործածուէին որպէս հատակի սփռոց, կը կախէին պատերէն եւ կամ կը գործածուէր որպէս ծածկոց: Գրեթէ բոլոր տուններուն մէջ կը գործածուէին , որպէս քիլիմներ, ծածկոցներ, վարագոյրներ, թամբեր, խուրջիկներ (ուսին *կամ գրաստի վրայ նետելու բուրդէ գործուած տոպրակ կամ պայուսակ*) վերմակներ, աղի տոպրակներ, ձիու ծածկոցներ: Արհեստը այնքան սերտ կապուած էր առօրեայ կեանքին, որ իմանալը անհրաժեշտ էր պարտադիր էր, կը կազմէր հայ աշջիկներուն (հարսի) օժիտի մաս, հետեւաբար , պատանի տարիքէն աղջիկներ կը սորվէին արհեստը որ գործէն իրենց օժիտի գորգերը:

Յեղասպանութեան շրջանին բազմաթիւ հայկական գորգեր կորսուած, կողոպտուած են եկեղեցիները ոչնչացնելու կամ այրելու ժամանակ: Ներկայիս գորգագործածութեան կը նկատուին Սիւնիքն ու Արցախը, վերջինդ դժբախտաբար չիկայ այլևս: Յատկանշանական է նշել, որ 2013 թուականին Շուշիի մէջ (Արցախ) կը բացուի թանգարան Հայաստանի և արցախի տարածքին միակը իր տեսակին մէջ: դժբախտաբար անհատական կան թանգարաններու մէջ պահուած գորգերու թիւը ցաւօք յայտնի չէ:

Հայ Հայագէտներ Ղափանցեան և Զահուկեան կ'եզրակացնեն որ ԳՈՐԳ բառը կը պատկանի Խեթերէն լեցուին և կը յիշատակուի Քուրքա ,Kurka ձևով, իսկ Յովսէփ Օրբէլլին Ուղղակիօրէն կը գրէ , որ Գորգ բառը հայկական ծագում ունի և կը նշանակէ ՆԱԽԾ (զարդ), մինչդեռ Խեթերէնի մասնագէտներ Պ. Ժաանը և Է. Սարտիվենտը կ'եզրակացնեն որ Խեթերէն Քուրքա բառը կը նշանակէ Քուռակ կամ Զիւ Քնփուշ:

ՆԱԽԱՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆ

Գորգագործութիւնը հայաստանի հնագոյն արհեստներէն եղած է: Ասորեստանի թագաւոր ՍԱՐԳՈՆ Բ.ի, Ք.Ա. 714 թ.ի արձանագրութիւն- ներուն մէջ կը նշուի Ուրարտուի մէջ գործուած կարմիր գործուածքներու մասին: Ուրարտական շրջանի գործուած պատառիկներ յայտնաբերուած են Արթիկի շրջանին , Կարմիր Բլուրի և Անիի մէջ , որոնք Ք. Ա. 13-րդ դարին կը պատկանին : Այսպէսով յայտնի կը դառնայ նաև , որ կաւագործութեան և Հիւսնագործածութեան կողքին , լայնօրէն տարածուած եղած է նաև ջուլիակութիւնը, այսպէս Հերոդոտոս պամիչը կը գրէ , որ « հայերը առևտուր կ'ընէին Միջագետքի այլ երկիրներու հետ , ապրանքներ փոխադրելով Եփրատ գետի վրայով

Արհեստաւորական ապրանքներու արտադրութիւնը կը շարունակէ վերելք ապրիլ մինչև Ք.Ա. 4-րդ դար – երբ հայ բնակչութիւնը , ինչպէս նաև մեծ թիւով արհեստաւորներ պարսիկներու Շահ Շապուհ Բ.ի կողմէ, բռնի կը տեղափոխուին Պարսկաստան, ատհեստներն ու արուեստը հայաստանի մէջ անկում կ'ապրին և կը վերածնունդ միայն դար մը վերջ:

Նախաքրիստոնէական ժամանակաշրջանի գորգարուեստին վերաբերող ամենայայտնի օրինակը ՊԱԶՐԻԿ կոչուող գորգն է: Գորգը յայտնի է իր գեղազարդման հարուստ համակարգով և գունային երանգներու բազմազանութեամբ և կու տայ ամբողջական

պատկերացում 2500 տարի առաջ եղած գորգագործության պատրաստության եղանակի մասին տեղեկություն:

ՄԻՋՆԱԴԱՐ

Միջնադարը կը համարուի հայկական գորգագործության ոսկեդարը քանի որ այդ շրջանին կը սկսին գալ հայկական գորգի որոշակի ոճային առանձնահատկություններ: պահպանուած են փոքր պատառիկներ, որոնք յայտնաբերուած են հայկական մատեաններու վերականգման ժամանակ: Ոճի իւրայատուկ արտայայտություններ եղած են՝

վիշապագորգը, որ սովորաբար կ'ունենար վիշապներու, Կենաց Ծառի, Փիւնիկի պատկերներ և յաւերժութեան նշանով զարդանշաններ:

Արծուագորգը՝ արծիւի նկարներով:

Օճագորգը՝ օճի պատկերներով իսկ կենտրոնը արեւի սկաւառակի նշաններով:

Հայ վաճառականներ գորգերը տարածած են աշխարհի տարբեր երկիրներ, շարք մը հեղինակներ՝ որոնց շարքին նաև 10-րդ դարի արաբ ճանապարհորդ Ապու Դուլաֆիի նշումով հայաստանի մէջ ամեն կիրակի կը կազմակերպուէին տօնավաճառներ, ուր այլ ապրանքներու կողքին կը վաճառուէր նաև ՊՈՒՅՈՒՆՆԵՐ (ոչխարի բուրդով պատրաստուած հայկական գործուածք) և գորգեր:

Միջնադարի հայկական գորգերը այնքան յայտնի էին և առ հասարակ հայկական ջուլիակագործութիւնը, որ որպէս ածական ստացած էին «հայկական թելեր» մակդիրը:

Դարձեալ 10-րդ դարի արաբ աշխարհագետ և ճանապարհորդ Իպն Հաուքալը կը նշէ-

«Ինչ կը վերաբերի Հայկական թելերու արտադրանքին , նրանց նմանը չիկայ աշխարհի ոչ մէկ տեղ»: Վենետիկցի նշանաւոր ճանապարհորդ Մարքո Փոլօն, որ 13-րդ դարուն եղած է Արեւմտեան հայաստան, իր «Գիրք Աշխարհի Զանազանութեան Շուրջ» աշխատութեան մէջ կը գրէ հայերու ապրելակերպին և կը նշէ հետեւեալը- «Այստեղ ինչպէս գիտէք կ'արտադրուին աշխարհի ամենաբարակ և ամենագեղեցիկ գորգերը, որոնք հիստուած են կարմիր և այլ գոյներու ընտիր և հարուստ գործուածքով , կը պատրաստուին շարք մը այլ արտադրանքներ:

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ

Առաջին համաշխարհային պատերազմին , ցեղասպանութեան, գաղթականութեան և ապա յաջորդած սովի արդիւնքին պատճառներով Արեւմտեան և Արեւելեան Հայաստանի Հայկական գորգագործութիւնը անկում կ'ապրի, որ որոշ չափով կը վերականգնուի Հայաստանի Խորհրդայնացումէն վերջ:

20-րդ դարի 20-ական թուականներուն 150 հայ կը հաստատուին Իտալիոյ Պարի քաղաքի մօտակայքը և Հրանդ Նազարեանի գլխաւորութեամբ կը հիմնեն ՆՈՐ ԱՐԱՔՍ գիւղը ուր շուտով կը հիմնեն նաև գորգագործութեան գործարան, որոնք իսկապէս յայտնի կը դառնան այլ նաև , ոչ միայն Իտալիոյ մէջ այլ նաև անոր սահմաններէն դուրս: Գործարանի արտադրած գորգերէն գնած է Եգիպտոսի Ֆարուք թագաւորը, Հռոմի պապ Պիոս 11-րդը, թագուհի Էլէնան: Նոր Արաքս գործարանի մէջ պատրաստուած գորգերով ծածկուած են իտալիոյ կեդրոնական դրամատան պատերը: Նոր Արաքս գիւղն այսօր ալ գոյութիւն ունի:

2009 թուականին Հայաստանի կառավարութիւնը ընդունեց որոշում ըստ որուն ձեռագործ գորգերու վաճառքը, պիտի ըլլայ առանց եկամտահարկի և ւաւելցուցած արժէքի հարկի (Value added tax):

Գորգագործութիւնը այսօր կը շարունակէ ծաղկիլ ըստ աւանդական հայկական ջուլիակութեան շնորհիւ Մկրեան հաստատութեան , որ կը գործէ հայաստանի՝ Երեւանի մէջ: Ամեն զբոսադրջիկ անպայման պէտք է այցելէ Մկրեան գորգագործութեան հաստատութիւնը և գորգի թանգարանը , որոնց կողքին կայ հայկական աւանդական և համադամ ճաշատեսակներով խոհանոց-ճաշարան

Մկրեան հաստատութեան մէջ կրնաք տեսնել աշխատանքի լծուած հայ կիները իրենց ջուլիակին առջեւ և գունագեղ բուրդերու կողքին:

«Մկրեան Ռակս» գործարանը հայաստանի մէջ կը պահպանէ հայկական գորգ գործելու սովորութիւնը մատակարարելով հազարաւոր ընտանիքներու առօրեան, զարկ կու տայ եւ նեցուկ ՝ Հայաստանի ներքին տնտեսութեան եւ մշակոյթին և մանաւանդ հայկական գորգի հմայքին ու արժէքին պահպանման, կ'ամրապնդուի ու կը պահպանուի հայկական հնամենի պատմա-աւանդութիւնը եւ ազգային ճանաչումը հայկական գորգ գործելու ասպարեզին մէջ:

Հայկական գորգի առանձնայատկութիւնը

Հայկական գորգերը ունեցած են ներդաշնակ գունաւորումներ , հիմք ունենալով կարմիրը, սպիտակը, կապույտը, կանաչը և դեղինը և ասոնց տարատեսակները: Դեղին գոյնը ստացած են Դեղնաձաղիկէն, Կարմիր գոյնը՝ Որդան Կարմիրէն, ինչպէս նաև Տորունի արմատներէն, կանաչ գոյնը՝ Ընկոյզի կեղններէն, որմէ կարելի էր ստանալ նաև շագանակագոյնի երանգները: Նուրի կեղեւէն սև գոյնը, իսկ կապույտ գոյն ստանալու համար օգտագործած են տարբեր բոյսերէն ստացուած ներկերը իրար խառնելով, բայց հիմնականին մէջ կը գործածուէր Հնդկաստանէն ներմուծուած Ինդիկո յայտնի ներկանիւթը: Միջնադարին հայկական գորգերու հռչակը մեծապէս պայմանաւորուած էր Որդան Կարմիր կարմիրէն և այդ պատճառով արաբական Խալիֆայութեան շրջանին հայկական գորգերը ծանօթ էին նաև որպէս « Կարմիր Գորգեր»

Կարծեմ բաւական ծանօթ տեսարան մըն է , որ մասնաւոր բացատրութեան չի կարօտիր, ոչ անպայման գորգը , բայց նկարը , ջարդէն վերապրողներու տան մէջ , անպայման կը գտնէիր:

Ինչո՞ւ Է Տխուր Ընդդիմությունը ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ «ՄԱՍԻՍ»

Հայաստանի ընդդիմության գործերը լավ ընթացքի մեջ չեն: Ամիսներ է ի վեր, չըսելու համար տարիներ է, անոնց մունետիկները կ'աւետեն Հայաստանի մօտալուտ կործանումը, սակայն արդ կանխատեսումները յամառօրէն կը մերժեն իրականութիւն դառնալ: Այս օրերուն անոնք դարձեալ դժգոհ են, այս անգամ ոչ թէ իշխանութիւններէն՝ այլ Հայաստանի քաղաքացիներէն, որոնք ամառուան եղանակին ուրախութեան պահեր կը բոլորեն, կարճ ժամանակով մոռանալով իրենց առօրեայ հոգսերը: Երեւանի հրապարակներուն վրայ խմբային շուրջպար կատարելը, երկրի մէկ կողմէն միւսը վարդավառ տօները, հազարաւորներով գինիի փառատօսին ներկայ գտնուիլը ու տասնեակ հազարներով Մեւանի ափին հանգստանալը անընդունելի երեւոյթներ են ընդդիմադիրներուն համար: Այդ խաւարամիտներուն համար ժողովուրդը պէտք չէ զուարճանայ, քանի որ երկիրը կը գտնուի անկումի ու քայքայման եզրին, պատերազմը անխուսափելի է, իշխանութիւնները կը պատրաստուին «Զանգեզուրի միջանցքը » յանձնել Ատրպէյճանին կամ վաճառել Ամերիկային, 300 հազար ատրպէյճանցիներ կու գան Հայաստան, պետութիւնը Էլէկտրական բաշխիչ ցանցերը պիտի յանձնէ թուրքերուն ու տակաւին շարքը երկար է այն բոլոր «աղէտներուն », որոնք, ըստ ընդդիմադիր լրատուամիջոցներուն, կը սպասեն Հայաստանին ու Հայ ժողովուրդին:

Վերջին եօթը տարիներու ընթացքին նախկին օլիգարխիկ համակարգի ներկայացուցիչներ այդպէս ալ չկարողացան հաշտուիլ իշխանութեան կորուստին հետ ու կը խորհին, թէ պիտի կարողանան պատմութեան անիւը ետ շրջել ու վերադառնալ իրենց նախկին օրերուն, պարզապէս պէտք է ժողովուրդի «ճիշդ » կողմնորոշել: Սակայն, Հայաստանի ժողովուրդի հաշիւները տարբեր են: Անոնք ամէն օր ցոյց կու տան կամք ու տոկունութիւն՝ կառչելու իրենց սովորութիւններուն ու վայելելու այն ազատութիւնները, որոնք ձեռք ձգուեցան թաւշեայ յեղափոխութեան շնորհիւ: Այդ ազատութիւններէն կ'օգտնուին բոլորը, ներառեալ ընդդիմադիրները, որոնք սակայն, ժողովրդավարութեան ընձեռած իրաւունքները շահագործելով կը հարուածեն նոյն այդ ժողովրդավարութեան:

Հայաստանի ժողովուրդը ունի բազում դժուարութիւններ, յատկապէս տնտեսական գետնի վրայ: Ոմանք աւելի լաւ կը յաղթահարեն այդ դժուարութիւնները քան ուրիշները: Սակայն, բոլորի համար ստեղծուած են որոշ չափով հաւասար պայմաններ՝ յառաջդիմելու ու աւելի բարեկեցիկ կեանք ապահովելու առումով: Իշխանութիւնները կը դրսեւորեն կամք, դիմագրաւելու ներքին ու արտաքին մարտահրաւերները, հակառակ որոշ ուժերու փորձերուն՝ խարխլելու պետութեան հիմքերը՝ բռնութեան կոչերով ու յեղաշրջումի փորձերով:

Այդ Հայաստանը դրախտ չէ, սակայն նոյն ատեն այն դժոխքը չէ, ինչպէս որ կը ներկայացնեն ոմանք ու կը փորձեն համոզել հասարակութիւնը: Ընդդիմութիւնը կը շարժի, «որքան վատ երկրին, այնքան լաւ մեզի համար » սկզբունքով: Ժամանակն է, որ անոնք դուրս գան իրենց պատեանէն ու հարցերուն մօտենան աւելի իրատեսական եղանակով եւ ինչու չէ գան ու միանան ժողովուրդի հաւաքական շուրջպարին: Այլապէս, տակաւին երկար պիտի մնան տխրութեան մէջ:

Մայրենի Լեզու, Մարդկային Հիմնական Իրաւունք, եւ Մշակութային Չուլում

Արտա Ճէպէճեան (Դոկտոր Ընկերակազմութեան)

Մայրենի Լեզուն՝ Մարդկային Հիմնական Իրաւունք

Ինչո՞ւ UNESCO-ն Վտանգուած Լեզուներու Ցանկ մը ունի:

Որովհետեւ մայրենի լեզուն խորապէս միահիւստած է անհատի եւ համայնքի մը ինքնութեան, մշակոյթին, եւ ժառանգութեան հետ: Մայրենի լեզուն գործածելու եւ պահպանելու կարողութիւնը կարելոր է մշակութային բազմազանութեան եւ անհատական արժանապատուութեան պահպանման համար: Արտայայտուելու ազատութեան իրաւունքը կը ներառէ լեզուի ընտրութիւնը, որով պէտք է արտայայտուի: Այսինքն մէկու մը մայրենի լեզուն փոխանցելու, սորվեցնելու, եւ գործածելու սահմանափակումը կրնայ դիտուիլ որպէս այս հիմնական իրաւունքի խախտում: Իմացած լեզուով հասկնալու եւ հաղորդակցելու կարողութիւնը էական նշանակութիւն ունի մարդկային այլ իրաւունքներու հասանելիութեան համար, ինչպէս կրթութեան իրաւունքը, արդար դատաւարութիւնը, եւ հասարակական կեանքին մասնակցութիւնը:

Ահա թէ ինչո՞ւ ՄԱԿ-ը 1999-ին, Փետրուար 21-ը Մայրենի Լեզուի Միջազգային Օր յայտարարեց: Այս Օրը կը ջատագովէ լեզուական բազմազանութիւնը եւ բազմակեզմութիւնը՝ շեշտելով որ մայրենի լեզուով կրթութիւնը կենսական է որակեալ ուսուցման եւ աւանդական գիտելիքներու սերունդէ սերունդ փոխանցման համար:

Մշակութային Չուլումը՝ Վտանգի Առաջնահերթ Գործօն

Անցեալ յօդուածին մէջ անդրադարձանք լեզուներու մեծաքանակ անհետացումի գանազան պատճառներուն, սակայն մեծագոյն թրթապատճառին պիտի անդրադառնանք հոս՝ մշակութային ձուլում:

Մշակութային ձուլում կը նշանակէ, թէ ընկերութեան մը անդամները ողջ են եւ կ'ապրին իրենց աւանդական հողերուն վրայ, բայց իրենց լեզուն կը տկարանայ, վերջաւորութեան կ'անհետանայ, եւ կը փոխարինուի ուրիշ լեզուով մը: Պատճառներէն մէկը մեծ թիւով մարդոց ժամանումն է բնիկ ժողովուրդի մը հողամասին վրայ, ինչպէս պատահեցաւ գաղութատիրապետութեան ժամանակ: Աւստրալիա եւ հիւսիսային Ամերիկան ամէնէն ցայտուն օրինակներէն են: Միեւնոյն ժամանակ, սակայն, փոքրաթիւ ժողովուրդի մը լեզուն՝ իր ռազմական գերակայութեան եւ տնտեսական բարքաւաճման համար, տիրապետութեան խորհրդանիշը կրնայ դառնալ, ինչպէս յաճախ պատահեցաւ եւրոպացիներուն Ափրիկէ ներխուժումէն ետք:

Օրինակի համար, քենեացի հեղինակ Նկուկի ուա Թիօնկօ կը գրէ, թէ իր մայրենի լեզուն գործածող աշակերտը ծեծի կենթարկուէր եւ իր վիզէն կախուած տախտակի մը վրայ գրուած կըլլար. «Ես ապոյշ եմ», «Ես էշ եմ»: Ան պէտք էր անգլերէն խօսէր: Ալաքայի Դիինկիդ ցեղախումբէն մէկը կը գրէ. «Մինչեւ օրս, երբ Դիինկիդ խօսիմ, բերանիս մէջ օճառին համը կը զգամ»: Անոր բերանը օճառով կը լուային ամերիկացի ուսուցիչները իր մայրենի լեզուն խօսելուն համար: Հետեւանք՝ Նսեմութեան եւ ամօթի զգացում մայրենի լեզուին հանդէպ, ամէկոտութիւն, եւ դժկամութիւն մայրենի լեզուն գործածելու:

Երբեմն, սակայն, աշխարհագրական մօտիկութիւնը կարելոր չէ որ մշակոյթ մը ազդէ ուրիշ մշակոյթի մը վրայ: Այսօր, 21-րդ դարուն թափ առած արեւմտեան սպառողական մշակոյթը թափանցած է բոլոր աշխարհը, եւ տիրապետող լեզուն սորվիլը՝ Սպաներէն հարաւային Ամերիկայի մէջ, Սուահիլի արեւելեան Ափրիկէի մէջ, եւ Անգլերէնը, իրականութեան մէջ ամէնուրեք, կը դիւրացնէ մշակութային ձուլումի ընթացքը:

Երեք Ճակատագրական Հանգրուաններ

Ի՞նչ է պատահածը:

Լեզուաբաններ, ընկերալեզուաբաններ, եւ ընկերաբաններ կը հաստատեն, թէ վտանգուած լեզու մը կանցնի երեք հանգրուաններէ՝

Առաջին հանգրուան մեծ ճնշում կը դրուի ժողովուրդին վրայ տիրապետող լեզուն խօսելու (կրնայ այդ գալ քաղաքական, տնտեսական, կամ ընկերային աղբիւրներէ):

Այս հանգրուանը կ'առաջնորդէ եկրորդ հանգրուանին՝ երկլեզութիւն: Այսինքն, ժողովուրդը կը սկսի ատակ դառնալու նոր լեզուին, պահելով իր հին/մայրենի լեզուին ատակութիւնը: Յետոյ, յաճախ շատ արագ, այս երկլեզութիւնը կը սկսի տկարանալու եւ հին/մայրենի լեզուն տեղի կու տայ նորին:

Այս հանգրուանը կ'առաջնորդէ երրորդ հանգրուանին՝ երիտասարդ սերունդը ատակ կը դառնայ նոր լեզուին եւ հին/մայրենի լեզուն ոչ մէկ առնչութիւն կ'ունենայ անոր նոր պէտքերուն հետ: Այս, յաճախ, զուգահեռ կ'ընթանայ ամօթի զգացումով ծնողներու եւ զաւակներու մօտ: Ծնողներ կը սկսին աւելի քիչ գործածել հին/մայրենի լեզուն իրենց զաւակներուն հետ կամ անոնց առջեւ: Նոր ծնող մանուկները միայն նոր լեզուն կը սորվին: Տունէն դուրս, փոքրիկները միայն նոր լեզուն կը գործածեն, եւ տասնամեակի մը ընթացքին, ընտանիքի մը երկլեզութիւնը կը փոխուի մէկլեզութեան՝ նոր լեզուն փոխարինելով մայրենին, որ իր կարգին աւելիով կը մօտենայ անհետացումի:

Ընկերալեզուաբաններ քաջատեղեակ են, թէ անկարելի է առաջին հանգրուանին հետ առնչուած ազդակները փոխել եւ պահպանել լեզուն, եւ թէ շատ ուշ է երրորդ հանգրուանին հասած լեզու մը փրկել: Ուրեմն, կը մնայ եկրորդ հանգրուանը՝ երկլեզութեան շրջանը, ուր կարելի է ազատել մայրենի լեզու մը:

Կեցուածքի եւ Դիրքորոշումներու Ազդեցութիւնը

Այս իմաստով, կեցուածք, դիրք, վարք, բարք, ընթացք, վերաբերմունք, կորիզը կը կազմեն վտանգուած լեզուներու հետազօտութիւններուն: Ի՞նչ կը նշանակէ մայրենի լեզուի հանդէպ կեցուածք, եւ ի՞նչ են դրական կամ ժխտական դիրքերու հետեւանքները:

Այսպէս, երբ խօսողներ հպարտ զգան իրենց լեզուով, ուրախանան երբ լսեն իրենց լեզուն, ի՛րենք միշտ գործածեն իրենց լեզուն, ստեղծագործեն այդ լեզուով, հաւատան թէ մայրենի լեզուն կարելոր է իւրայատուկ ինքնութիւն արտայայտելու, ընտանեկան սերտ յարաբերութիւններ կերտելու, պատմական կապեր պահելու, ազգային հպարտութիւն մշակելու, եւ միշտ առիթներ ստեղծեն լեզուն գործածելու, այդ կը նշանակէ, թէ պարագաները նպաստաւոր են լեզուն պահպանելու համար:

Սակայն, երբ մարդիկ ամչնան իրենց լեզուն գործածելու, նախընտրեն մեծամասնութեան լեզուն խօսիլ, մայրենի լեզուն ծաղրանքի նիւթ դարձնեն, եւ յետամնացներու լեզու համարեն զայն, այդ կը նշանակէ, թէ կարելի չէ որ վտանգուած լեզուն երկար գոյատեւէ:

Ժխտական Կեցուածքներու Հետեւանքները

Ի՞նչ են ժխտական դիրքերու հետեւանքները: Թուենք անոնցմէ քանի մը հատը. աւանդական լեզուի ուսուցման բացակայութիւն, ազգային եւ եկեղեցական կեանքին մէջ մասնակցութեան տկարացում, աւանդական արժէքներէ հեռացում, ինքնութեան տազնապ, մեծ ծնողներու հետ հաղորդակցութեան խզում, պատկանելիութեան զգացումներու կորուստ, տան մէջ մայրենի լեզուին գործածութեան պակաս, լեզուի վտանգում, եւ լեզուի անհետացում:

Ուրեմն, անհրաժեշտ է դրական կեցուածք սնուցանել լեզուներ պահպանելու համար, չէ՞: Այո, բայց դժբախտաբար, յաճախ դրական կեցուածքներ բացակայ են քաղաքական, ընկերային, եւ տնտեսական պատճառներու համար:

Բացատրենք:

Քաղաքական, Ընկերային, եւ Տնտեսական Տուեալներ

**ARMENIAN
COMMUNITY
WELFARE
CENTRE**

We provide a range of services that cater to various demographic groups in the community.

Some of our services are funded by the Department of Health under the Commonwealth Home Support Programme

ACWC is a Not-for-Profit Organisation and a Public Benevolent Institution and has endorsement as a deductible gift recipient.

10 Macquarie Street, Chatswood NSW 2067
www.armenianwelfare.com.au

SOCIAL SUPPORT GROUP

This support is provided to people aged 65+, these structured activities are provided in a group-based environment and designed to develop, maintain and support social interaction and independent living.
Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday 9:30am to 1:30 pm Edgarian Hall, Chatswood.

Monday and Friday 9:30am to 1:30 pm Batmanian Hall, Wentworthville.

Group Excursions
Monthly Group Excursions are conducted by the Centre's staff.

SOCIAL SUPPORT INDIVIDUAL
Visiting services, telephone and web-based monitoring, accompanied activities such as shopping and Dr appointments.

CENTRE BASED RESPITE
Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday 9:30am to 1:30 pm Edgarian Hall, Chatswood.

DOMESTIC ASSISTANCE
General house cleaning, linen services, unaccompanied shopping.

TRANSPORT SERVICES
Direct transport services where the trip is provided by a worker or a volunteer.

MEALS SERVICES
Meals prepared and delivered to the client's home.

FLEXIBLE RESPITE
We provide quality respite care for frail aged people, so that the carers can take a break.
We also assist with referrals to My Aged Care, to other organisations and services that are best suited to you.

CONTACT

☎ 02 9419 6394 | 0402 818 421   ✉ welfare@armenian.com.au   📱 @ACWCNSW

EM Funerals

Serving the Armenian community with dignity, compassion & excellence

We will always answer your call to help

Ello Meguerditchian
m | 0405 675 571
ph | 1300 076 100
e | ello@emfunerals.com.au

Office address (by appointment)
Suite 7, Level 1,
174 Willoughby Road
Naremburn NSW 2065

Միտնիի Հայ գաղութի կողմէ ճանչցուած **Էլո Մկրտիչեանը** պատրաստ է լաւագոյնս օգտակար հանդիսանալու թաղմանական ամբողջական ծառայութեան սպասարկութեան

Personalised, professional service • Burial or cremation services • Complimentary concierge service
Repatriation of remains • Fluent in English and Armenian languages • All cultures

For your peace of mind, ask about our Pre-Paid Funerals*

3 years interest-free payment plan available
*For funeral services only, burial plots not included

emfunerals.com.au

Ընդհանրապես Ափրիկեի բոլոր կառավարությունները լեզուներու զանազանությունը կը դիտեն որպէս սպառնալիք ազգային միասնականութեան, որովհետեւ շրջանի պատմութիւնը լի է ցեղային պայքարներով: Մինչեւ օրս, Էրեդրիա, օրինակի համար, կը մերժէ իր լեզուներէն որեւէ մէկը հրչակել որպէս երկրին պաշտօնական լեզուն՝ խոռովութեան առաջքը առնելու համար: Որովհետեւ մայրենի լեզուն մօտէն առնչուած է ինքնութեան հետ, փոքրամասնութիւն կազմող լեզու մը զօրացնելու առաջարկները կասկածով կը դիտուին՝ ոչ միայն Ափրիկեի մէջ, այլ նաեւ Աւստրալիոյ եւ Նոր Զելանտայի մէջ:

Լատին Ամերիկայի մէջ, բնիկ լեզուները չեն դիտուիր որպէս սպառնալիք ազգային միասնականութեան, սակայն հոն ալ անտարբերութիւնը կը տիրէ: Փոքրամասնութիւններու լեզուները պաշտօնապէս անտեսուած են կառավարական գրասենեակներուն, լատենտղական մամուլին, դրամատուներու, առեստուրի, եւ բարձր ուսման հաստատութիւններուն մէջ: Հետեւաբար, լեզուն կը կորսնցնէ բառամբեր, շարահիւսութեան ձեւեր, դիրք, կ'ձանձուսանայ կեանքի լուրջ մարզերէն, ոչ մէկը կ'ուզէ գործածել զայն, եւ ընկերային դիտանկիւնէն դիտուած կը սկսի անհետանալ:

Բերույի քիւէչուայ եւ այմարա լեզուները մէկ միլիոնէ աւելի խօսողներ ունին: Սակայն, այս լեզուները խօսողներուն թիւը հետսհետէ կը պակսի, երբ անոնք տնտեսական պատճառներու համար իրենց գիւղերը ձգելով կը գաղթեն դէպի ծովեզերեայ քաղաքները եւ իրենց լեզուն կը փոխեն Սպաներէնի: Իսկ գիւղերը մնացողները սկսած են իրենց մայրենի լեզուն դիտել որպէս յետամնացութեան նշան եւ խոչընդոտ իրենց տնտեսական բարելաւման համար:

UNESCO-ի Վտանգուած Լեզուներու Դասակարգումը

Վստահ կարդացողը արդէն համեմատեց համաշխարհային լեզուներու դիմագրաւած մարտահրաւերները աշխարհատարած հայկական գաղութներուն եւ անոնց մայրենիին ճակատագիրին հետ: Ճիշդ է ձեր վերլուծումը: Այս իմաստով, վստահ կարդացողը նաեւ հարց կու տայ, թէ ի՞նչ է պատահածը: Ի՞նչ կը պատահի արեւմտահայերէն լեզուին՝ մե՞ր մայրենի լեզուին: Նախ արժեւորենք UNESCO-ի յայտարարութիւնը: UNESCO-ի Վտանգուած Լեզուներու Ցանկը կը պարունակէ հինգ դասակարգեր՝

Խոցելի (Vulnerable): Մանուկներ լեզուն կը խօսին, սակայն անոր գործածութիւնը կրնայ սահմանափակուած ըլլալ որոշ մարզերու (օրինակ՝ տան մէջ միայն):

Անպայման Վտանգուած (Definitely Endangered): Մանուկներ այլեւս լեզուն չեն սորվիր որպէս իրենց մայրենի լեզուն տան մէջ:

Սաստիկ Վտանգուած (Severely Endangered): Լեզուն կը խօսուի միայն մեծ հայրերուն եւ մեծ մայրերուն ու աւելի մեծ սերունդներուն կողմէ. ծնողներու սերունդը կարելի տակաւին հասկնայ զայն, բայց չի խօսիր զայն մանուկներուն հետ կամ իրար միջեւ:

Չայրայել Վտանգուած (Critically Endangered): Խօսողները մեծ հայրերու եւ մեծ մայրերու սերունդէն են եւ աւելի մեծ, եւ անոնք լեզուն մասամբ եւ հազուադէպօրէն կը խօսին:

Մեռած (Extinct): Այլեւս խօսող չկայ. մեռած կը համարուի եթէ 1950-ականներէն ի վեր ծանօթ խօսող չէ եղած: Հետաքրքրական էր UNESCO-ի լեզուներու վտանգումի հինգ դասակարգերէն արեւմտահայերէնի եկրորդ դիրք՝ Անպայման Վտանգուած, դասաւորումի ստեղծած հակադէմութիւններուն հետեւիլ՝ նախ ընդվզում եւ ժխտում, յետոյ համաձայնութիւն, եւ վերջապէս յանձնըւում եւ անտարբերութիւն: Ընկերալեզուաբանական դիտանկիւնէն դիտուած՝ բոլորն ալ մտահոգիչ կ'եցուածքներ կը համարուին: Ինչո՞ւ:

Նախ, երկու յստակացում՝

Առաջին, UNESCO-ի յայտարարութիւնը կը պարունակէ 100 տարուայ ժամանակամիջոց մը (հազուադէպ եւնայն լեզուները, որոնք իրենց բոլոր խօսողները կորսնցուցած են անակնկալօրէն կամ մէկ պատահարով): Այսինքն, սոյն յայտարարութենէն ետք, արեւմտահայերէնը՝ դասուած որպէս Անպայման Վտանգուած, տակաւին մօտաւորապէս 100 տարուայ կեանք ունի:

Եկրորդ, UNESCO-ի յայտարարութիւնը նախագգուշացում մըն է, որ հիմնուած է երեք տունէալներու վրայ՝

խօսողներու տարիք,

խօսողներու թիւ, եւ

սերնդական փոխանցում:

Եթէ լուրջի առնուի նախագգուշացումը եւ լեզուապահպանումի լուրջ, արհեստավարժ, եւ հաւաքական քայլեր ի գործ դրուին, ինչպէս քաթալան, պասք, հաուայերէն, եւ մաուրի լեզուները, որոնք գրեթէ անհետացած էին բայց այսօր կ'ապրին, կարելի է UNESCO-ի յայտարարութիւնը որպէս նախագգուշացում նկատել եւ աշխատիլ որպէսզի արեւմտահայրէնը միւս 2922 լեզուներու ուղղին չքոնէ մինչեւ այս դարուն վերջը:

Մտորումներ Արևմտահայերէնի «Ցաւալի Վիճակին» Մասին

Արեգ Եափուճեան

Վերջերս մեծ ուրախութեամբ ստացայ, հրապարակախօս, ազգային եւ հասարակական գործիչ,

Հ.Բ.Ը.Մ.ի պատուոյ անդամ Պր. Պերճ Թերզեանի հրատարակած «Կարելի՞ է Արևմտահայերէնը

Փրկել Այսօրուան Ցաւալի Վիճակէն» գրքոյկը:

Պր. Պերճ Թերզեանին մօտէն ծանօթացած եմ երբ Գահիրէի տարիներուն կը յաճախէի Հայ Տանիք, ուր ան մեզ՝ պատանիներու կը հաւաքէր և զանազան հայ մշակութային, պատմական և քաղաքական հարցերու շուրջ կը գրուցէր: 1987 թ. երբ վերջնականապէս եկայ և հաստատուեցայ Սիտնի, մեր մտերիմ կապերը շարունակուեցան Իմէյլի և հեռախօսագրոյցներու միջոցով:

Վերջին անգամ, ան ինձ հարց տուաւ թէ ինչո՞ւ շատոնց է «մտորումներու շարքդ դադրած է», պատասխանս եղաւ որ ինչ որ կ'ուզէի ըսել արդէն ըսի, և այլևս նոր ըսելիք չունիմ:

Սակայն, երբ ստացայ իր գրքոյկը, որուն մասին արդէն կարդացած էի Հայ Կեանքին էջերէն, կարծես մէջս վերստին արթնցուց այն հետաքրքրութիւնը արևմտահայերէնի մասին, որուն համար կ'արժէր բանալ մտորումներու նոր էջ մը:

Իմ մանուկ ու պատանի հասակէս, հայրս ինծի արգիլած էր Հայաստանէն եկած արևելահայերէն ուղղագրութիւնով հայկական գիրքեր կարդալ, որպէսզի իմ արևմտահայերէնի ուղղագրութիւնս պահապանուի արևելահայերէնի տարօրինակ ուղղագրական օրէնքներէն: Այսպիսով, թէ՛ արևմտահայերէն ուղղագրութիւնս զօրացաւ, և թէ՛ միննոյն ատեն ընթերցանութեան հանդէպ սերս չ'առաջացաւ, քանի արևմտահայերէնով մատչելի գիրքեր չկային: Կար միայն Արև օրաթերթը, զոր հայրս ամէն օր իր հետ կը բերէր, երբ տուն գար խմբագրատունէն:

Ի միջի այլոց, հարկ կը զգամ այստեղ մէջբերել, որ երբ հայրս Արև օրաթերթի խմբագիր էր, այդ տարիներուն բոլոր գրաշարները արաբներ էին, և հայրս իրենց սորվեցուցած էր կարդալ հայերէն տառերը և նոյնիսկ ամենայն հմտութեամբ գիտէին այդ օրերուն Հայաստանէն հասած արևելահայերէնով տարբեր գրութիւնները արևմտահայերէն ուղղագրութեան վերածել Արևի էջերուն մէջ լոյս տեսնելու:

Այս մտորումներս բնաւ չեն միտիւր իբրև գրախօսական, այլ զուտ մտորումներ իմ անցեալ 38 տարուայ փորձառութենէն աւստրալահայ համայնքէն ներս: Սակայն մտորումներու անցնելէ առաջ՝ կ'ուզեմ կտրուկ պատասխան մը տալ Պր. Թերզեանի գրքոյկի խորագրի հարցադրումին՝ կախում ունի ...

Արևմտահայերէնը ընդհանուր առմամբ զարգացած է Օսմանեան կայսրութեան մէջ ապրող պոլսահայ մտաւորականութեան շրջանակէն ներս: Հայոց Ցեղասպանութեան հետեւանքով,

արեւմտահայերու մեծամասնութիւնը սպանդի ենթարկուեցաւ կամ սփիւռքի մէջ տարագրուեցաւ: Այս եղեռնը ոչ միայն մարդկային կորուստ պատճառեց, այլեւ՝ ծանր Հարուած հասցուց լեզուին բնական զարգացումին արմատախիլ ընելով հարիւրաւոր համայնքներ եւ կրթական հաստատութիւններ, ուր արեւմտահայերէնը կը գործածուէր իբրեւ կենսունակ հաղորդակցութեան միջոց:

Ցեղասպանութենէն վերապրածները սփռուեցան աշխարհի չորս կողմերը, եւ նոր բնակավայրերուն մէջ՝ ճնշումներու եւ ձուլման վտանգին տակ, լեզուի պահպանումը դարձաւ առաւել դժուար:

Այսօր, արեւմտահայերէնի վիճակը կը նկարագրուի իբրեւ «լուրջ վտանգի տակ գտնուող լեզու»՝ ըստ UNESCO-ի 2010 թ. դասակարգման: Այս իրավիճակը կը պարտադրէ քննութեան առնել թէ՛ լեզուի անկման պատճառները եւ թէ՛ հնարաւոր ուղիները, որոնք կրնան թոյլ տալ անոր վերածաղկումին:

Ատենին Գահիրէի Հայ Տանիքին վրայ տեղի կ'ունենար վիճաբանական երեկոներ, որոնք մեծ հետաքրքրութիւն կ'առաջացնէին եզոպտահայ համայնքին անդամներուն մօտ: Նիւթերէն մէկն էր նաև երկու հակասական կարծիքներու շուրջ՝ առաջինը կը հաւատար, թէ առանց մայրենի լեզուի իմացութեան, կարելի չէ ամբողջական հայկական ինքնութիւն ունենալ: Երկրորդը կը պնդէր, թէ մայրենի լեզուին չտիրապետելով հանդերձ, անձ մը կրնայ հայ զգալ: Այդ օր, 40 տարիներ առաջ, որքան որ կը յիշեմ յաղթեց երկրորդ գաղափարին ջատագովները ...

Արևմտահեթենի պահպանման աշխատանքին, ծնողները կարելորագոյն դերակատարութիւնը ունին: Երբ լեզու մը այլեւս չի փոխանցուիր ծնողքէն զաւակին, ան դատապարտուած է անկումի: Այսօր, բազմաթիւ աւստրալահայ ընտանիքներու մօտ արեւմտահայերէնը տեղ չունի իրենց առօրեայ կեանքէն ներս:

Շատ ծնողներ կը նախընտրեն զաւակները մեծցնել անգլերէն լեզուով՝ նկատի առնելով գործնական, կրթական կամ ընկերային կարիքները: Եթէ մայրենի լեզուն չի խօսուիր տունը, դպրոցը կամ համայնքը չի կրնար լիովին փոխարինել զայն:

Այստեղ հարկ է նշել, ինչպէս Պր. Թերզեան կը մատնանշէ Եզիպտահայ նոր սերունդին մասին, նոյնը կարելի է ըսել Աւստրալիոյ պարագային, ուր ճնշող մեծամասնութեան խօսակցական լեզուն եթէ անգլերէն չէ, ապա առնուազն անգլիախառն հայերէն մըն է, ուր տիրող լեզուամտածողութիւնը անգլիական է: Բացառութիւն է թերևս վերջին տասը տարիներուն ընթացքին Միջին Արևելքէն ժամանող ընտանիքներու զաւակները, սակայն անոնք ալ շուտով հետզհետէ կը միանան ներկայ տիրող հոսանքին ...

Այս գետնի վրայ, կարելոր դեր կը ստանձնեն նաև սփիւռքահայ կազմակերպութիւնները՝ իբրեւ հիմնական պաշտպաններ եւ վերակենդանացնողներ մեր արևմտահայ լեզուական ինքնութեան:

Սփիւռքի մէջ գործող մշակութային, կրթական եւ հասարակական հայ կազմակերպութիւնները կաշխատին զանազան միջոցներով այս առումով: Անշուշտ շատ ցաւալի երևոյթ էր շատերուն, երբ Մելքոնեան Վարժարանը փակուեցաւ 2014 թ. մեծ հարուած պատճառելով արևմտահայերէնի ուսուցման, մանաւանդ որ բազմաթիւ սերունդներ աւարտած էին այս կրթական հաստատութիւնը կատարելապէս արևմտահեթենին տիրապետելով:

Անոր փոխարէն, մէջտեղ եկաւ Հայկական Համացանցային Համալսարանը (Armenian Virtual College), որպէս արդի կրթական ոլորտի հաստատութիւն, ուր տրամադրելի դարձաւ հայագիտական համապարփակ կրթութիւն՝ ներառեալ արևմտահայերէնի: Այսպիսով, անկախ անձի մը տարիքէն, բնակութեան վայրէն կամ գիտելիքներու մակարդակէն, որն է հետաքրքրուած անհատ կարող է առցանց, իրեն յարմար ատենին արևմտահայերէնը կատարելագործել:

Վերջին մի քանի տարիներուն մեծ թափով առաջ կ'ընթանայ Արհեստական Բանականութեամբ (Artificial Intelligence) Chat GPT լեզուային հարթակը, ուր որևէ անհատ կրնայ շարադրել գրութիւններ որևէ նիւթի մասին, որևէ լեզուով ներառեալ արևմտահայերէնը:

Ասիկա շատ խրախուսիչ գործոն մըն է յաւերժացնելու արևմտահայերէնը, պայմանով որ անշուշտ անոր գործածութիւնը միշտ պահանջի մէջ ըլլայ: Ի վերջոյ այստեղ պէտք է վեր առնել Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ դերը արևմտահայերէնի պահպանութեան մէջ: Ան՝ իբրեւ հայ ժողովուրդի հոգեւոր յենարանը, միշտ ալ եղած է լեզուի ու մշակոյթի պահապան: Եկեղեցական արարողութիւնները, քարոզները, մատթանքները եւ աղօթքները սփիւռքի մէջ դարեր շարունակ կատարուած են արևմտահայերէնով՝ պահպանելով լեզուի գրաբարային արմատներն ու կենդանի խօսակցական տարբերակը: Այս ձեւով՝ լեզուն մնացած է կիրարկուող, ոչ միայն պաշտամունքի, այլ նաեւ համայնքային կեանքի մէջ:

Աւստրլաիոյ հայկական եկեղեցիները, ինչպէս այլուր, այսօր կ'օգտագործեն համացանցային հնարաւորութիւնները, որոնք կը նպաստեն արևմտահայերէնի տարածման համայնքէն ներս: Շատ գնահատելի է որ տեղւոյն թեմական խորհուրդի ամսաթերթի խմբագիրը, ամենայն բժախնդրութեամբ Մայր Աթոռէն հասած բոլոր գրութիւնները և լրատուութիւնները արևելահայերէնէ արևմտահայերէնի «կը թարգմանէ»: Վերջին տարիներուն սակայն, Աւստրլաիա ժամանած նոր կղերականները մեծ մասամբ Հայաստանէն ըլլալով, կարծէք արևմտահայերէնը նահանջի մէջ է, և զանազան առիթներու գործածուած լեզուն տառապիսալներով, աղաւաղուած ուղղագրութիւնով և քերանական սխալներով մուտք կը գործէ համայնքէն ներս:

Վերջապէս, Հայաստան-Սփիւռք կապերը պէտք է խորանան այս հարցին շուրջ: Հայաստանի իշխանութիւնները կրնան լուրջ դեր խաղալ արևմտահայերէնի պահպանման գործին՝ մանաւանդ, երբ այսօր սփիւռքահայ նոր սերունդի մի մասը կը հաստատուի Հայաստանի մէջ:

Իսկապէս գնահատելի է որ Սփիւռքի Հարցերով Հայաստանի Գլխաւոր Յանձնակատարի մամլոյ հաղորդագրութիւնները ատենը մէջ մը արևմտահայերէնով ալ կը հրատարակուին, բան մը որ փափաքելի պիտի ըլլար որ միշտ գործադրուի: Սակայն, Գլխաւոր Յանձնակատարի կայքին վրայ սփիւռքի վերաբերեալ բոլոր նիւթերը միայն արևելահայերէնով են, ըստ երևոյթին անոնք կը միտին ուղղուած ըլլալ միայն Հայաստանէն արտագաղթողներու կարիքները հոգալու:

Արևմտահայերէնը կենսական մասնիկն է հայկական ինքնութեան: Անոր նահանջը միայն լեզուական կորուստ չէ, այլ՝ մշակութային եւ հոգեւոր արժէքներու ամբողջ համակարգի սպառնալիք: Ժամանակն է, որ բոլորս գիտակցաբար եւ համատեղ ջանքերով գործենք՝ արևմտահայերէնը ապագայ սերունդներուն փոխանցելու համար:

Ուրեմն, վերադառնալով Պր. Թերզեանի գրքին հարցադրումին՝ Կարելի՞ է արևմտահայերէնը փրկել այսօրուան ցաւալի վիճակէն: Մեր համեստ կարծիքով՝ շատ դժուար է, բայց կարելի է: Կախում ունի ... մեր բոլորէն ...

Լեզուն տուեալ ժողովուրդի հաղորդակցութեան միջոցն է և տուեալ մշակոյթի զարգացման բանալին, մեռաւ լեզուն , մեռաւ ժողովուրդը , անհետացաւ , կորսուեցաւ մշակոյթը, ժառանգութիւնը: Լեզուն կ'արտայայտուի թէ գրաւոր և թէ բերանացի, ըստ տուելաներուն երկիր մոլորակի վրայ կը հաշուուի աւելի քան 7000 լեզու , սակայն մեռնող կամ անհետացող լեզուներուն թիւը ևս աւելցած է, մինչև դարավերջ կ'ակնկալուի , որ 1500 լեզուներ ընդ միշտ կորսուին:

Լեզուի կազմութեան համար կարեւոր է հնչիւնաբանութիւնը, բառագիտութիւնը, որոնց կը հետևի քերականութիւն և ապա ձեւաբանութիւն և շարահիւստութիւն և վերջապէս ոճաբանութիւն: Այս ամէնը միասին տուեալ լեզուն կը դարձնեն իւրայատուկ , հարուստ և արտայայտչական , առանց փոխառումներ կատարելու օտար լեզուներէն: Այն ինչ կը պատահի Արեւելահայերէնին, ուր օտարամուտ բառերու գործածութիւնը դարձած է բնական և գործածելի վերի ու վարի խաւերուն կողմէ: Այո՛ , լեզուն կ'ենթարկուի փոփոխութեան ըստ կենսամակարդակի և գիտութեան յառաջացման: Չմոռնանք որ գրաբարը մեզի տուաւ 5-րդ դարի ոսկեդարը: Պէտք է վերադառնալ Մեսրոպեան ողղագրութեան: (Միութիւն)

ՀԲԸՄ.ի Ալեքսանտր վարժարանի 35 ամեակ

Սիրելի հայրենակիցներ պահը, ինչպես կ'ըսեն, պատմական է թե ազգային, գաղութային, միութենական և կրթական-մշակութային առումով, ոչ միայն դպրոցին համար , որ կը գործէ ՀԲԸՄ.ի հովանիին տակ, այլ նաև այն պատճառով, որ ՀԲԸՄ.ի նախագահը այս առիթով Սիտնի կը ժամանէ պաշտօնական այցելութեամբ, առաջին անգամ ըլլալով, ՀԲԸՄ.ի նախագահը՝ Սէմ Սիմոնեան իր շքախումբով: Իր տեսակին մէջ առաջին այցելութիւնն է:

Բնական է այս առիթով կը նախատեսուին հանդիպումներ, հանդիսութիւններ: ՀԲԸՄ.ի Սիտնիի Մասնաճիւղի հրաւերով Cocktail երեկոյ որ տեղի պիտի ունենայ Ուրբաթ 5 Սեպտեմբերին Պար Լուլու (BAR LULU) ճաշարահին մէջ, CAMPBELL COVE, Level 1, bays 4&5, 7-27 CIRCULAR QUAT, THE ROCKS. Մասնակցութիւնը հրաւերով է:

Նախագահ Ս. Սիմոնեան իր շքախումբով պիտի այցելէ վարժարաններ ինչպես նաև ՀԲԸՄ.ի Ալեքսանտր վարժարան, ուր առիթը պիտի ունենայ հանդիպելու Տնօրէնութեան, Հոգաբարձութեան, Ուսուցչական կազմին, աշակերտներուն: Նախապէս Նախագահ Սիմոնեան, որպէս զբօսաշրջիկ այցելած է վարժարան , ասիկա առաջին պաշտօնական այցելութիւնն է ՀԲԸՄ.ի նախագահի մը կողմէ: Այցելութեան ընթացքին առիթը պիտի ունենայ այցելելու նորաշէն գրադարանի կառոյցին և երկու յաւելեալ դասարաններուն, որոնք հասած պիտի ըլլան իրենց կառուցողական աւարտին և կահաւորման:

Գրադարանին և երկու դասարաններուն պաշտօնական բացումը տեղի պիտի ունենայ աւելի ուշ նախարարի ներկայութեամբ կամ ներկայացուցիչին: Դժբախտաբար պետական յատուկ արգելքներու և պայմաններու բերումով կարելի պիտի չըլլայ պաշտօնական բացում կատարել նախագահ Սիմոնեանի ներկայութեան և մասնակցութեամբ: Այս ուղղութեամբ գաղութին պիտի փոխանցուի համապատասխան հաղորդագրութիւն, բացման արարողութեան իր մասնակցութիւնը պիտի բերէ առաջնորդ սրբազան հայրը՝ Գերշ. Տէր վարդան Եպս. Նաւասարդեան:

Օրագրումի և այլ մանրամասնութիւններու , ինչպէս նաև կարճ ճամնակին համար, երբ Հիւրերը կը գտնուին Սիտնի , Մելպուռն այցելելէն վերջ, նախատեսուած է պարահանդէս, գաղութային մակարդակով, որ տեղի պիտի ունենայ ՇԱԲԱԹ՝ 8 Նոյեմբեր 2025-ին EDEN VENUES , 673 SMITHFIELD RD, EDENSOR PARK, իսկ երեկոն պիտի խանդավառէ Հայաստանէն հրաւիրուած հանրաժանօթ երգիչ՝ ԱՐԱՄԷՆ, կը քաջալերենք, որ ձեր սեղանները ապահովէք և միասին անմոռանալի գիշեր մը անցնենք նշելով ՀԲԸՄ.ի Ալեքսանտր Վարժարանի 35 ամեակը, դժբախտաբար հիւրերը մինչև այդ ժամանակ չեն կրնար Սիտնի մնալ: մենք որպէս Դպրոց և հոգաբարձութիւն պարզապէս շնորհակալ ենք , որ Աւստրալահայ գաղութը շնորհիւ վարժարանին արժանացաւ այս պատիւին և կրկին մեր լաւագոյն մաղթանքները կը փոխանցենք ՀԲԸՄ.ի նախագահին և Բարեգործականին:

Բնականաբար, այս առիթով, կը նախատեսուի ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍ, ազատ մուտքի հրաւերով համայն գաղութին , որ տեղի պիտի ունեւայ Կիրակի 7 Սեպտեմբեր, 2025-ին , The Concourse /Conscert Hall, սրահին մէջ, Chatswood:ՊԱՏՈՒՈՅ ՀԻԻՐ՝ՆԱԽԱԳԱՀ Ս. ՍԻՄՈՆԵԱՆ Կրկին կը յիշեցնենք,որ բաց հրաւեր է բոլորին , դռները կը բացուին Կ,Վ. Ժամը 6-ին: Նկատի առէք և մի մոռնաք: Բարի եկած էք:

ԵՄ Պատրաստ է Աջակցելու Հայաստանի Ու Ատրպեյճանի Ուաշինկթոնեան Համաձայնություններուն. Քոշթա

Եւրոմիութիւնը պատրաստ է աջակցելու Հայաստանի ու Ատրպեյճանի միջեւ Ուաշինկթոնի մէջ ձեռք բերուած պայմանաւորութիւններուն ու տարածաշրջանային կապերու ամրապնդման, X-ով գրած է Եւրոպական Խորհուրդի նախագահ Անթոնիօ Քոշթան, որ աւելի վաղ այս շաբաթ հեռախօսագրոյցներ ունեցած էր վարչապետ Փաշինեանի եւ նախագահ Ալիեւի հետ: «Խաղաղութեան համաձայնագրի նախաստորագրումը եւ Ատրպեյճանի ու Հայաստանի միջեւ միջպետական յարաբերութիւններու հաստատումը կարեւոր քայլեր են երկու երկիրներուն եւ տարածաշրջանին համար», - ընդգծած է եւրոպացի քարձրաստիճան պաշտօնեան:

**We're with you,
and your people.**

Looking for a bank that's committed to helping you achieve your financial goals?
We're here to support you and your family. For truly personal service,
talk to one of our dedicated Relationship Managers today.

 Bank of Sydney

Bank of Sydney Ltd ABN 44 093 488 629. AFSL & Australian Credit Licence 243444

13 95 00 / banksyd.com.au

ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԲԸՄ.Ի 35 ամեակին առիթով, Յանձնախումբին և տնօրենության անունով դրկուած հրաւերներուն, որպէս անդրադարձ ստացուած է հետեւեալ յիշատակութիւնը

Յարգելի եւ Սիրելի ՀԲԸՄ.ի Ալեքսանտր վարժարանի հիմնադրութեան 35 Ամեակի Յանձնախումբ,

Անհուն ուրախութեամբ ու յուզուած արցունքոտ աչքերով կարդացի ձեր ուղարկած հրաւերին պարունակութիւնը, ու պահ մը յիշողութիւնս ետ գնաց 40 տարիներ: Երբ ՀԲԸՄ.ի Սիտնիի մասնաճիւղի Վարչութիւնը իր տքնաջան աշխատանքը ձեռք բերաւ ապահովելու այս հեռաւոր ավերուն վրայ հիմնել Ալեքսանտր Վարժարանը:

Հոս պէտք է նշել, որ օրոյ այ նախագահ՝ Տիար Ալէք և Տիկին Մարի Մանուկեան ամուլի մղիջ դրդումը այս գաղափարի շուրջ մեծ դեռ կատարեց Վարչութեան անդամներուն որպէսզի իրենք ալ իրենց կարգին գտնեն միջոցները խանդավառելու Սիտնիի համայնքը այս իրագործութեան Սուրբ նպատակին և Հայ Լեզուի կարեւորութիւնը մեր ժողովուրդին փոխանցել, նամանաւանդ նորակազմ երիտասարդ ծնողներուն մարմաջը հագեցնել և ապահովել հայեցի կրթութիւն:

Աշխատանքը դիւրին չէր, ՀԲԸՄ.ի կեդրոնական վարչութիւնէն մեզ այցելեցին եւ հետեւեցան մօտէն այս գործունէութեան ինչպէս Տեարք Ուզունեան, Կէօնճեան, Տէր եւ Տիկ Պապայանները, Տոքթ. Բերկրուհի Սվաճեանը, որոնք, իրենց կարգին մեծ խանդաւառութիւն ստեղծեցին Սիտնիի Համայնքէն ներս և մանաւանդ Տոքթ. Եւ Տիկին Ալեքսանտրներուն՝ մեր լուսահոգի բարերարներուն՝ ուշադրութիւնը գրաւել:

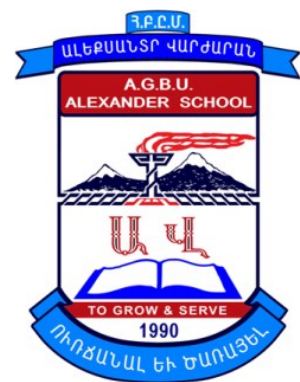
Աստուած բոլորին հոգիները լուսաւորէ, վարձքերնին կատար, Խունկ եւ աղօթք իրենց Սիրելի յիշատակին ինչպէս նաեւ ամուսինիս Զաւէն Զէչճէնեանին, որ իր օրին ի գին ամէն գոհողութեան, նուիրուեցաւ այս սրբազան գործին իր վարչական ընկերներուն հետ:

Ուրախ եմ որ պատիւը պիտի ունենամ մօտէն ծանօթանալու ՀԲԸՄ.ի Կեդրոնական Վարչութեան Նախագահին՝ Տիար Սեմ Սիմոնեանին եւ պատուիրակութեան:

Կեցցէ՛ Կեցցէ՛ Բարեգործականը և ձեր բոլորին տարած աշխատանքը՝ մեր մասնաւոր գնահատանքը՝ Տնօրէն Մանուկ Տէմիրճեանին, հոգաբարձութեան, ուսուցչական կազմին, ծնողքներուն և մեր բոլորին սիրելի աշակերտներուն: Այս առիթով մեր մասնաւոր գնահատանքը կ'երթայ ՀԲԸՄ.ի Սիտնիի Մասնաճիւղի վարչական հին ու նոր կազմին և իրենց տարած աշխատանքին և բոլոր անդամներուն, մաղթելով նորանոր յաջողութիւններ, ինչպէս նաև յարատեւութիւն ձեր ազգային ու նուիրեալ գործին:

Շնորհաւորելով վարժարանի 35 ամեակը կը մաղթենք որ վարժարանը շարունակէ իր վերելքը և հաւատարիմ մնայ իր՝ « ուռճանալ և Ծառայել » նշանաբանին և տասնամեակներ յաջորդեն նոյն փառքով և արդիւնքներով:

Մարի Զէչճէնեան

Վերափոխում և Խաղողօրհներ

Սուրբ Աստուածածնի Վերափոխման տօնը (յայտնի է նաև որպես *Խաղողօրհների տօն*) Հայ Առաքելական Սուրբ տկեղեցույ հինգ տաղաւար տօներէն չորրորդն է և Տիրամօրը նուիրուած տօներէն ամենահինը, որ Ընդհանրական եկեղեցույ հայրապետ ԿԻՐԵՂ Աղեքսանդրացին սկսած է այս պաշտամունքը: Կը նշուի օգոստոսի 15-ի մօտիկ կիրակի օրը (օգոստոսի 12-էն 18-ը): Տօնը ունի շաբաթապահք, նաւակատիք և մեռելոց:

Հայ Առաքելական եկեղեցիին այս տօնը առանձնայատուկ է նրանով, որ օգոստոսի այս շրջանին Հայաստանի հեթանոսական ժամանակներէն եկող՝ հասունցող խաղողի օրհնութեան ծէսով է պայմանաւորուած: Այսինքն՝ տօնին օրը, Պատարագէն վերջ կը կատարուի խաղողօրհներ, որմէ ետք միայն կարելի է խաղող ուտել: Այդպիսով կ'օրհնուի տարուայ ողջ բերքն ու բարիքը: Նոյն օրհնուած խաղողէն օրհնուած գինի կը պատրաստեն, որը կը պահուի մինչև յաջորդ տարվա խաղողօրհները՝ որպէս լիառատութեան ապահովութեան նշան:

Մարիամ Աստուածածնին նուիրուած այս տօնը, որ առաւել տարածուած ձեւով յայտնի էր Խաղողօրհներ և Աստուածածին անուններով, Հայաստանի տարբեր շրջաններու մէջ ունեցած է տարբեր անուանումներ, ինչպէս Աստուածածնի Զատիկ, Խաղողի գատիկ (Խաղողը Զաղագ) (Մուսալէր), Աստուարածին (Հարք-Բուլանըխ), Աստաձաձին (Վանք-Մեղրի) և այլն: Շատ մը այլ բնակավայրերու մէջ Ս.Աստուածածնի Վերափոխումը յայտնի էր նաև Պտուղի տօն հոմանիշ անուանումներով:

Ըստ Հայ Առաքելական եկեղեցույ Աստուածածնի վերափոխման տօնին տօելի են՝ Մարիամ, Մարո, Մարի, Մարիանոյշ, Տիրուհի, Իսկուհի, Սրբուհի, Մաքրուհի, Թագուհի, Լուսիկ, Լուսածին, Լուսաբեր, Լուսամայր, Արփենիկ, Երանյակ, Երանուհի, Արեգ, Արևիկ, Լուսնթագ, Աղանի, Մարգարիտ, Նազիկ, Նազելի, Տենչելի, Դշխո, Բերկրուհի, Պերճուհի, Անթառամ, Արուսեակ, Կուսինէ, Վերգինէ, Վերժին, Արշալոյս, Գեղանոյշ, Գեղանիկ և Երջանիկ անունները:

Ժողովրդական ավանդութեան համաձայն, ըստ ավանդութիւններուն կ'արտացոլան եւս առնչութիւն ունին նախապատմական, հեթանոսական և քրիստոնէական շերտերու հետ, որ միաժամանակ մշակութային ժառանգութեան իւրօրինակ դրսևորում է: Ըստ ավանդութեան, «երբ ՆՈՅ աղանիին կ'ուղարկէ տեղեկութիւն բերելու, աղանին կը հանդիպի Քրիստոսին: Քրիստոսը ողկոյզ մը խաղող կու տայ աղանիին, կ'օրհնէ յետո բաժակ մը գինի կը վերցնէ եւ կը թափէ խաղողի ողկոյզին վրայ եւ կ'ըսէ. Տար, տուր Նոյին, որ գինին իմ արինս է, խաղողը իմ մարմինս, թող հաւատայ ու վախի ոչ մէկ նշոյլ չունենայ, թող հաւատայ ու տապանէն դուրս թող գայ եւ իջնէ երկիր»:

Մուսալէրցիներու, (ինչպէս նաև Քէսապ) կենցաղին մէջ բավական տարածուած էր Սուրբ Աստուածածնի տօնին հարիսայի մատաղ-օրհնութեան արարողությունը: Մեղրեցիները՝ Մեծ թաղի Ս.Աստուածածին եկեղեցիին մէջ, օրհնել կու տային խաղողը և ատկէ վերջ տօնախմբութիւն կը կազմակերպէին պագարի չինարիերու (ծառի տեսակ) պուրակին մէջ: Խնջոյքներ տեղի կ'ունենային երգերով ու պարերով:

Տօնին յաջորդ օրը՝ երկուշաբթին մեռելոց է: Կ'երթային գերեզմանոց, հարազատներու գերեզմաններուն վրայ խունկ կը ծխէին, մոմ կը վառէին և քահանային օրհնել կու տային հարազատ հանգուցեալներու շիրիմները:

Հայ Առաքելականեկ եղեցույ նուիրումը և պաշտամունքը Աստուածամօր նկատմամբ շատ զորավոր է, այն աստիճան որ հայ առաքելական եկեղեցիներում բոլոր խորանները զարդարուած և սրբազործուած են Տիրամօր նկարներով:

Աւստրալահայ գաթութէն ներս, նկատի առնելով հարաւային կիսագունդի կլիմայական տարբերակը, խաղողօրհները տեղի կ'ունենայ Յունուարի վերջը կամ Փետրուար ամսին:

Նուիրատուութիւններ

Ողբ. Թագուր Սիմոնեանի մահուան տխուր առթիւ:

ՀԲԸՄ-ի Այեքսանտր Ամենօրեայ վարժարանին

Տէր եւ Տիկին Վարուժան եւ Սոնա Չէչէնեան	250 տոլար
Տէր եւ Տիկին Կարօ եւ Մարկօ Ծերունեան	100 տոլար
Տէր եւ Տիկին Տիգրան եւ Սեդա Տիգրանեան	100 տոլար
Տէր եւ Տիկին Ասատուր եւ Էօթէնի Գագանճեան	100 տոլար

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան

Տէր եւ Տիկին Սարգիս եւ Ալիս Տէր Պետրոսեան	\$100
Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս եւ Մարի Գույումճեան	\$100
Տիկին Մարի Չէչէնեան	\$100
Տիկին Մակի Միքայէլեան	\$100

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան

Տէր եւ Տիկին Սարգիս եւ Ալիս Տէր Պետրոսեան	100 տոլար
Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս եւ Մարի Գույումճեան	100 տոլար
Տիկին Մարի Չէչէնեան	100 տոլար
Տիկին Մակի Միքայէլեան	100 տոլար

ՀԲԸՄ-ի Ա. Մանուկեան Շրջ.օրեայ Վարժարանին

Տէր եւ Տիկին Հանքիկ եւ Անի Խաչատուրեան	\$100
Տէր եւ Տիկին Ճօն եւ Սիլվիա Աղաբէկեան	\$50
Տէր եւ Տիկին Վահան եւ Այտա Օհանեան	\$50

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան

Տիկին Մարի Չէչէնեան՝ Ողբ. Ֆիմի պայրամեանի մահուան տխուր առթիւ	\$50
---	------

Առ ի քաջալերանք ՀԲԸՄ-ի Միութիւն Ամսաթերթին

Տէր եւ Տիկին Յակոբ եւ Մարի Իսկէնտէրեան 50 տոլար

Ցաւակցական

Ողբ. Թագուր Սիմոնեանի մահուան տխուր առթիւ ՀԲԸՄ-ի Միտնիի

Մասնաճիւղի Վարչութիւնը, ինչպէս նաեւ Միութիւն Ամսաթերթի խմբագրական կազմը կը յայտնեն իրենց խորին ցաւակցութիւնները իր տիկնոջ Մարոյին եւ զաւակներուն, ինչպէս նաեւ Սիմոնեան եւ Չէչէնեան ընտանիքներուն եւ բոլոր հարազատներուն:

Թող Աստուած զինք ընդունի իր երկնային թագաւորութեան մէջ եւ յաւիտենական հանգիստ պարգեւէ իր հոգնաբեկ ոսկորներուն:

ARARAT MOUNTAIN WAS CONQUERED

AGBU Young Professionals Sydney proudly congratulates four of their Executive Committee members Hagop, Aren, Patil, and Barouyr on successfully climbing Mount Ararat, a mountain of profound historical and cultural significance to Armenians worldwide.

As they ascended to the summit, they carried the Armenian, Australian, and AGBU flags, emblems of their heritage, their home, and the global community they represent. This was not simply a physical challenge, but a powerful act of connection to our roots as diasporan Armenians. It was a statement of pride in where we come from, where we are today, and the values that link us across generations and borders.

Congratulations for this remarkable achievement and our best wishes for the future.

AGBU Young Professionals Sydney “

Մեր Դարաւոր Բարեկամութիւնը Թեւակոխած Է Որակապէս Նոր Մակարդակ. Նիկոլ Փաշինեանը՝ Հնդկաստանի Վարչապետին

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան շնորհաւորական ուղերձ յղած է Հնդկաստանի վարչապետ Նարենտրա Մոտիին՝ Անկախութեան օրուայ առիթով:

Ուղերձին մէջ կ'ըսուի.

«Շնորհաւորում եմ Ձեզ եւ Հնդկաստանի բարեկամ ժողովրդին Հնդկաստանի Հանրապետութեան Անկախութեան օրուայ կապակցութեամբ:

«Գոհունակութեամբ եմ փաստում, որ վերջին տարիներին մեր դարաւոր բարեկամութիւնը թեւակոխել է որակապէս նոր մակարդակ, ինչը հնարաւորութիւն է տալիս խորացնելու համագործակցութիւնը փոխադարձ հետաքրքրութիւն ներկայացնող ոլորտներում, ամրապնդելու մեր ժողովուրդների եւ պետութիւնների միջեւ կապը, համատեղ եւ արդիւնաւէտ կերպով արձագանքելու համաշխարհային եւ տարածաշրջանային մարտահրաւերներին:

«Համոզուած եմ, որ քաղաքական երկխօսութեան աշխուժացումը, այդ թում՝ բարձրաստիճան փոխայցերի եւ շփումների միջոցով, նոր խթան կը հաղորդի երկկողմ եւ բազմակողմ ձեւաչափերում փոխգործակցութեան խորացմանը՝ ի շահ մեր երկրների եւ ժողովուրդների:

«Օգտունելով առիթից՝ մաղթում եմ Ձեզ եւ Հնդկաստանի բարեկամ ժողովրդին բարօրութիւն եւ յարատեւ առաջընթաց»:

FLASH NEWS

ARMENIA, IRAN leaders sign, on AUGUST 19 joint declaration to elevate ties to strategic partnership, expand trade to \$3 billion , promote tourism , and in line with Armenia's "CROSSROADS of PEACE " initiative which IRANIAN companies supporting including the construction of a second 32 km long second road segment from AGARAK to KAJARAN and a second bridge on ARAKS RIVER. Armenia is positioned as a strategic getaway for IRAN to the Eurasian Economic Union and the EUROPEAN UNION.

«ՀՀ Վարչապետն Ու ԱԳ Նախարարը Սպառնիչ Բացատրություններ Տուած Են. Իրանի Կարմիր Գիծերը Կը Պահպանուին». Արադժի

Իրանի ԱԳՆ ղեկավար Ապպաս Արադժի IRNA գործակալութեանը տուած հարցազրոյցին ընթացքին անդրադարձած է Ուաշինկթընի մէջ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ ձեռք բերուած պայմանաւորութիւններուն եւ մասնաւորապէս ըսած է. «Բնականաբար, այս հարցի (Ուաշինկթընի մէջ պայմանաւորութիւններուն) մասշտաբները մինչեւ վերջ պարզ չեն: Բայց այն, ինչ մակերեսին է, եւ այն, ինչ մեզի ըսին հայերը – պարոն Փաշինեանը Հայաստանի վարչապետը, զանգահարեց մեր նախագահին, անոնց արտաքին գործերու նախարարը զանգահարեց ինձ, անոնք իրենց արտաքին գործերու փոխնախարարը ուղարկեցին Թեհրան – անոնք սպառնիչ բացատրություններ տուին»:

Անոր խօսքով՝ այն, ինչ տեղի ունեցաւ, եւ այն, ինչ պէտք է տեղի ունենար, իսկ այդ կը կոչուէր «տարածաշրջանին մէջ աշխարհաքաղաքական փոփոխություններ», բոլորովին տարբեր բաներ են. «Ես չեմ ըսեր, որ այն, ինչ հիմա տեղի պիտի ունենայ, մտահոգիչ չէ, քանի որ կան մտահոգություններ, որոնք ես կը բարձրացնեմ»:

Ան նշած է, որ երբ սկսուին «Զանգեզուր»-ի վերաբերեալ քննարկումները, հիմնական գաղափարը հայկական Սիւնիքի մարզի գրաւումն էր եւ Նախիջեւանի ու Ատրպէյճանի մայրցամաքային մասի միջեւ տարածքային կապի ստեղծումը. «Գաղափարը այս մարզի գրաւումն էր: Այդ ժամանակ մենք մեր լուրջ մտահոգությունները յայտնեցինք: Այնուհետեւ խօսուեցաւ 5-10 քիլոմէթր լայնութեամբ միջանցք ստեղծելու մասին, որ պիտի կապէր այս երկու տարածաշրջանները եւ պիտի գտնուէր ոչ թէ Հայաստանի, այլ Ատրպէյճանի ինքնիշխանութեան ներքոյ: Այդ ժամանակ մենք լուրջ աշխարհաքաղաքական մտահոգություններ ունէինք: Մեր զինուած ուժերը տեղակայուած էին սահմանին մօտ, եւ մենք ստեղծեցինք ռազմական ներկայութիւն: Սակայն Ատրպէյճանը մեզի վստահեցրեց, որ նման գաղափարները բացառուած են: Այժմ այդ բոլոր գաղափարները վերածուած են ճանապարհի, որ պիտի կառուցէ Հայաստանի մէջ արձանագրուած ամերիկեան ընկերություն եւ պիտի գտնուի Հայաստանի օրէնքներուն եւ իրաւասութեան ներքոյ: Այս ճանապարհը կը գտնուի Հայաստանի ինքնիշխանութեան ներքոյ: Մեր կողքին որեւէ ամերիկեան զօրք պիտի չտեղակայուի, եւ Իրանի բոլոր կարմիր գիծերը կը պահպանուին»:

Իրանի արտաքին գործերու նախարարը ընդգծած է, որ այդ ընդամենը մասնաւոր ամերիկեան ճարտարապետական ընկերություն է. ոչ անվտանգային, ոչ ռազմական ընկերություն: Այնտեղ ամերիկեան ուժեր պիտի չըլլան, իսկ անվտանգությունը պիտի ապահովէ ինքը Հայաստանը. «Անոնք նոյնիսկ թոյլ պիտի չտան ամերիկեան մասնաւոր անվտանգութեան ընկերություններուն մուտք գործել երկիր...»:

«ԱՄՆ նախագահին ներկայութեամբ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի կողմէ ստորագրուած համատեղ յայտարարութեան մէջ կը նշուի, որ տարածաշրջանի սահմանները անփոփոխ են, տարածաշրջանի բոլոր երկիրներուն անկախությունն ու տարածքային ամբողջականությունը կը յարգուին, եւ սա նոյնինքն մեր դիրքորոշումն է: Այսինքն սկիզբէն մեր դիրքորոշումը այն էր, որ Կովկասի մէջ ինչ քայլեր ալ ձեռնարկուէին, տարածաշրջանի սահմանները պէտք չէ փոխուէին: Մեզի համար կարեւոր էր, որ Հայաստանի եւ որեւէ այլ երկրի ինքնիշխանությունը չխաթարուէր», - ամփոփած է Արադժին:

Խաղաղություն Ամենեցուն ՄԵԹՐ ՊԱՐԳԵՒ ԴԱԻԹԵԱՆ

Օգոստոս 8-ին, նախագահ Թրամփի ջանքերով Սպիտակ տան մեջ նախաստորագրուեցաւ համաձայնագիր մը Հայաստանի եւ Ազրայէճանի միջեւ, որ վերջ կը դնէր երկու երկիրներուն միջեւ մղուած արիւնոտ պատերազմներուն:

Յառաջիկային կ'ակնկալուի, որ կողմերը պաշտօնապէս ստորագրեն խաղաղութեան համաձայնագիրը:

Սոյն համաձայնագրով Ազրայէճան կը հասներ իր երազածին՝ Հայաստանի հարաւով կապուելու Նախիջեւանի հետ, եւ Հայաստանն ալ իր վիզէն հեռու կը պահէր այն սուրը, որ իր դէմ յարատեւ կը ճօճուէր:

Մերի դաշնագիրը (10 օգոստոս 1920), որ Ուիլսընեան Ամերիկային կ'ընծայէր Հայաստանի վրայ գաղութատիրութիւն հաստատել եւ սակայն ամերիկեան Գոնկրեսին կողմէ այդ ստեն մերժուեցաւ, այժմ Թրամփեան Ամերիկան կու գայ Հայաստան որպէս տեսակ մը նոր օրերու գաղութատէր:

Կնքուած համաձայնագիրը աշխարհաքաղաքական իրավիճակի հարուած մըն է Ռուսիոյ, որ Խորհրդային Միութեան անկումէն ետք եւ ամբողջ 35 տարի միջնորդի դեր խաղալով՝ փորձեց իր ազդեցութիւնը ամրացնել (անյաջող կերպով) Հարաւային Կովկասի մէջ:

Աշխարհի բոլոր կողմերէ եղած յայտարարութիւնները շնորհաւորեցին հաշտուող երկու երկիրները եւ մասնաւոր գնահատանքի խօսքերով ողողեցին փառաբանուելու մարմաջով տառապող նախագահ Թրամփը: Իրանի հոգեւոր գերագոյն առաջնորդին խորհրդականը՝ Ալի Աքպար Վիլայէթի, առաջին ժխտական ակնարկով մը ըսաւ, թէ «այդ միջանցքը պիտի չդառնայ անցք մը Թրամփի կողմէ տիրացուած, այլ պիտի ըլլայ Թրամփի վարձկաններու գերեզմանատունը»: Ապա, սակայն, աւելի մեղմացնելով այդ թոնը՝ Իրանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը սկզբունքով ողջունեց խաղաղութեան ընթացքը երկու հարեւան երկիրներուն միջեւ ու որոշ կարմիր գիծեր գետեղեց այդ միջանցքի գործադրութեան առնչութեամբ՝ զգուշացնելով, թէ արտաքին որեւէ միջամտութիւն իր սահմաններուն կից պէտք է նկատի առնէ եւ չտոնակոխէ շրջանի ապահովութիւնն ու մնայուն կայունութիւնը:

Իր կարգին, Ռուսիա ալ զգուշաւոր ողջունեց կնքուած համաձայնութիւնը՝ ըսելով, թէ Մոսկուա համամիտ է Կովկասի մէջ կայունութեան եւ բարգաւաճութեան ջանքերուն:

Երկու երկիրներուն միջեւ կնքուած համաձայնագրէն զատ, անջատ պայմանագրեր կնքուեցան մէկ կողմէ Ամերիկայի եւ Հայաստանի միջեւ, միւս կողմէ ալ՝ Ամերիկայի եւ Ազրայէճանի, բարձրացնելու համար գործակցութեան մակարդակը նշեալ երկիրներուն միջեւ ուժանիւթի (energy), ճարտարագիտութեան (technology) եւ տնտեսութեան (economy) բնագաւառներէն ներս:

Հայաստանի հարաւը 32 քիլոմէթրի վրայ երկարող միջանցքը (transit corridor) պիտի կոչուի Trump Route for International Peace and Prosperity (TRIPP) (կ'ըսուի թէ այս անուանումը Հայաստանի կողմէ առաջարկուած է): Թրամփի միջանցքը պիտի ունենայ երկաթուղագիծ, նաֆթախողովակներ եւ կազախողովակներ, fiber optics-ի մալուխեր: Արդէն 9 շինարարական ընկերութիւններ հետաքրքրութիւն ցոյց տուած են գալիք շաբաթներուն ստանձնելու միջանցքին շինարարութիւնը:

Այժմ կը մնայ գիտնալ, թէ ի՞նչ պիտի ըսեն Հայաստանի ներկայ իշխանութեան հակառակորդները: Վստահաբար պիտի պատճառաբանեն, թէ Ազրայէճանի մէջ գտնուող մեր բանտարկեալներուն մասին խօսք չկայ, թէ Արցախէն բռնահանուածներուն մասին խօսք չկայ, եւ պիտի երկարին անոնց կողմէ եղած «չկայ»-ները...:

Պէտք է հաւատալ, որ խաղաղութեան կնքումով կիրքերը կը հանդարտին, ատելութիւնը կը մեղմանայ, կենսամակարդակի բարձրացումով շնորհիւնը կը վերանայ, եւ մարդը մարդուս հետ խօսելով ընկերանալու եւ մարդանալու ճանապարհով կ'ընթանայ: Խաղաղութեան մթնոլորտը կրնայ աւելի հեշտ դարձնել բանտարկեալներու ազատ արձակումը եւ արցախցիներուն ալ տունդարձը կը դարձնէ միջազգայնօրէն ապահովուած կարելիութիւն:

AGBU Alexander Primary School Celebrates 35 Years of Excellence!

This September marks a truly momentous occasion for AGBU Alexander Primary School and the wider Armenian General Benevolent Union (AGBU) community. We are proud to announce our **35th Anniversary Concert**, a celebration of academic excellence, cultural heritage, and community spirit.

Concert Details

Date: Sunday, 7 September 2025

Time: Doors open 6.00pm

Venue: Concert Hall, The Concourse, Chatswood

Theme: *Celebrate 35 Years of Academic Excellence!*

Under the auspices of **His Grace Bishop Vardan Navasardyan**, newly appointed Primate of the Diocese of the Armenian Church of Australia & New Zealand, this event promises to be a night to remember. Every student will take the stage, showcasing their talents and celebrating the legacy of our school.

We are deeply honoured to welcome **Mr Sam Simonian**, President of the AGBU Central Board, and **Mrs Sylva Simonian**, along with a distinguished delegation from AGBU Central Board (New York). Their presence underscores the significance of this milestone not only for our school but for the global AGBU family.

Special School Visit

In addition to the concert, Mr and Mrs Simonian and the Central Board delegation will visit AGBU Alexander Primary School on **Thursday, 4 September at 10:30am**.

We warmly invite parents and community members to attend this special presentation and share in the pride of our students and staff.

This dual celebration - both at school and on stage - reflects the enduring commitment of AGBU to education, culture, and community. We thank all families for their continued support and encourage everyone to invite family and friends to join us in marking this unforgettable chapter in our school's history.

Let's come together to honour the past, celebrate the present, and inspire the future!

AGBU ALEXANDER PRIMARY SCHOOL

ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION

Celebration with **ARAMÉ**

Dinner Dance

**Saturday
8 November 2025**

7.00 PM

Eden Venues

673 Smithfield Rd, Edensor Park

Donation:

Adults \$180   Children U12 \$120

School Office - 9486 3266

Lucy Aroyan - 0412 216 307

Herman Mahmur - 0419 219 212

Tamar Havatian - 0434 649 671

Meghrie Panjarjian - 0449 633 944

Celebrating 35 Years of Academic Excellence

AGBU Sydney

The history of AGBU in Australia, and of AGBU ALEXANDER PPRIMARY SCHOOL next to Alex Manoogian Saturday School, trace their roots back to the historic day in 1906, when the visionary Boghos Nubar Pasha and others established what was to become a global Armenian philanthropic organisation.

The AGBU became a source of comfort and strength for the generation orphaned by the 1915 Genocide, equipping survivors with a sense of purpose and a motivation to rebuild their lives. Through its service to our nation, the AGBU bore witness to the old principal that 'unity is strength'.

In over a century of fulfilling its mission, the AGBU has become the largest Armenian philanthropic organisation, supporting, serving standing with and dedicating itself to the needs of the Armenian nation through wide range of activities.

The AGBU has tried to keep in step with the needs of the times, and has been flexible in adjusting to changes in the political and economic landscape. And so, in 1924, the AGBU Headquarters moved from Cairo to Geneva and from there to Paris, eventually finding its resting place in New York City, USA.

Through its many chapters in Armenia, Artsakh and the Diaspora, the AGBU continues to fulfil its educational, cultural, scientific and sports mission.

Often, the decline of one diasporan community heralds the birth of a new one. Over the past 100 years, the fate of the Armenian people has (interruptions notwithstanding, especially in the Middle East) followed the same pattern of community-formation inherited from the Ottoman Empire in 1915. As Armenians started emigrating from the Middle Eastern to faraway Sydney, they brought with them the familiar trilogy of community structures: church, school and community centre.

Armenian migration to Australia began in the 1850s, in particular with the arrival of businessman from India and the Far East. The next phase of settlement came with the survivors and orphans of the Armenian Genocide in 1915, who gave birth to the Diaspora as we know it. Finally, following World War Two, and in particular beginning in the 1960s, large number of Armenians chose Australia as their new destination, forming the Australian-Armenian community as we know it.

In the midst of the struggles facing Armenians in different parts of the world, 1963 was a year of celebration for the AGBU family as its Sydney Chapter commenced its work. The Chapter had been inaugurated in 1962 under the auspices of His Eminence, Bishop Assoghig Ghazarian, and with the active support and efforts of Rev. Father Aramais Mirzaian.

The AGBU Alexander Primary school as it is known today is testimony of the dedication and commitment of so many. Made possible by the generous financial contributions of school benefactors, MR & Mrs Alex & Marie Manoogian, DR. & Mrs Alec & Isabelle Alexander, and the broader Armenian Community of Sydney. The school is a tribute to our Armenian heritage and a symbol of the strength, endurance and faithfulness of the Armenian spirit.

AGBU SYDNEY Committee members in 1985

Seated left to right– Sarkis Boghossian, George Izmirlian, AGBU Alexander school benefactors Dr. Alec & Mrs Isabelle Alexander , Zaven Tchetchenian (chairman)

Standing left to right– Vahe Artinian, Joseph Hajetian, Antranig Kapterian, hovhaness Kouyoumdjian, Arto Karagelinian, Aram Hagopian

AGBU SYDNEY COMMITTEE members during THE official opening OF the AGBU ALEXANDER PRIMARY SCHOOL,
LEFT TO RIGHT

Arto Karagelinian, Vahe Artinian, vahe boyadjian, Jirair Costantian ,Aram Hagopian, premier of NSW NICK GREINER, Zaven Tchetchenian, Hovhaness Kouyoumdjian, George Izmirllia, Antranig Kapterian.

WE remember those who passed away and express our gratitude for their nation building contribution

ARMENIAN CARPET

The term **Armenian carpet** designates, but is not limited to, tufted rugs or knotted carpets woven in Armenia or by Armenians from pre-Christian times to the present. It also includes a number of flat woven textiles. The term covers a large variety of types and sub-varieties. Due to their intrinsic fragility, almost nothing survives—neither carpets nor fragments—from antiquity until the late medieval period.

Traditionally, since ancient times the carpets were used in Armenia to cover floors, decorate interior walls, sofas, chairs, beds and tables.¹ Up to present the carpets often serve as entrance veils, decoration for church altars and vestry. Starting to develop in Armenia as a part of everyday life, carpet weaving was a must in every Armenian family, with the carpet making and rug making being almost women's occupation. Armenian carpets are unique "texts" composed of the ornaments where sacred symbols reflect the beliefs and religious notions of the ancient ancestors of the Armenians that reached us from the depth of centuries. The Armenian carpet and rug weavers preserved strictly the traditions. The imitation and presentation of one and the same ornament-ideogram in the unlimited number of the variations of styles and colors contain the basis for the creation of any new Armenian carpet. In this relation, the characteristic trait of Armenian carpets is the triumph of the variability of ornaments that is increased by the wide gamut of natural colors and tints.

The Armenian words for carpet are "*karpēt*" or "*gorg*". Though both words in Armenian are synonymous, word "*karpēt*" is mostly used for non-pile rugs and "*gorg*" is for a pile carpet. Two of the most frequently used terms to designate woven woolen floor coverings emanate directly from the Armenian experience: carpet and kali/khali. The term "*kapert*", formed of root "*kap*" (Armenian: կապ) that means "knot", later to become "*karpēt*" (Armenian: կարպետ) in colloquial Armenian, is used in the 5th-century Armenian translation of the Bible (Matthew 9:16 and Mark 2:21). It is assumed that the word "*carpet*" entered into French (French: *carpette*) and English (English: *carpet*) in the 13th century (through Medieval Latin *carpita*, meaning "thick woolen cloth") as a consequence of the trade in rugs through the port cities of the Armenian kingdom of Cilicia. Francesco Balducci Pegolotti, a Florentine merchant stationed in Cyprus, reported in his *La pratica della mercatura* that from 1274 to 1330, carpets (*kaperts*) were imported from the Armenian cities of Ayas and Sis to Florence.

Armenian word "*gorg*" (Armenian: գորգ) is first mentioned in written sources in the 13th century. This word ("*gorg*") is in the inscription that was cut out in the stone wall of Kaptavan Church in Artsakh (Karabagh) and is dated by 1242—1243 AD. Grigor Kapantsyan, professor of Armenian Studies, considered that Armenian "*gorg*" is a derivative of Hittite-Armenian vocabulary, where it existed in the forms of "*koork*" and "*koorkas*". Edgar H. Sturtevant, an expert in Hittite studies, explains the etymology of word "*koork*"/"*koorkas*" as "horse cloth". (As it is mentioned in the Armenian folk epic David of Sassoun)՝ Koorkig Jalalin՝ referring to the horse, in Armenian Վալիթ Էլալ քուրկիկ ջալալին հանեց, հեծաւ քուրկիկ ջալալին.... (Mioutune)

As for the Persian "*qali*", which entered into Turkish as "*qali*" or as "*khali*" in Anatolia Ottoman Turkish and Armenian, it derives from the city of Theodosiopolis-Karin-Erzerum, known to the Arabs as Qali-qala from the Armenian "Karno k'aghak", the "city of Karin". The name "Erzerum" itself, as is well known, is of Armenian origin from the usage Artzen ar-Rum. This latter term came into being after the destruction of the important Armenian commercial centre of Artzen, 15 kilometres east of Theodosopoulos-Karin, by the Seljuks in 1041 after which the inhabitants fled to Karin, then in Rum, that is in Byzantine territory, renaming it Artzen in Rum or Arzerum/Erzerum/Erzurum.

"The complex history of Armenian weaving and needlework was acted out in the Near East, a vast, ancient, and ethnically diverse region. Few are the people who, like the Armenians, can boast of a continuous and consistent record of fine textile production from the 1st millennium BC to the present. Armenians today are blessed by the diversity and richness of a textile heritage passed on by thirty centuries of diligent practice; yet they are burdened by the pressure to keep alive a tradition nearly destroyed in the Armenian genocide of 1915, and subverted by a technology that condemns handmade fabrics to museums and lets machines produce perfect, but lifeless cloth".

Christian period

Apart from the Pazyryk carpet, after Armenia declared itself as the first Christian state in 301 AD, carpet making took on a decidedly Christian art form and identity. By the Middle Ages, Armenia was a major exporter of carpets to as faraway places as China. In many Medieval Chinese artworks for example, carpets were depicted in which the designs were typically that of Armenian carpets with some even depicting clear Christian crosses. The art of the Armenian carpet during this period evolved alongside Armenian church architecture, Armenian cross-stones and illuminated manuscript art, with typical rug motifs using the same elements of these designs. The cruciform with its variations would eventually come to dominate Armenian carpet designs.

Armenian genocide

The Armenian Orphan rug also known as the Ghazir rug

The period of the Armenian genocide from 1894 to 1923 saw a demographic change in the hitherto Armenian tradition of rug and carpet making in Anatolia (Western Armenia as well as Turkey). Even though carpets from this region had established the commercial name of "Turkish Carpet" there is evidence to suggest that the majority of weavers in the Ottoman Empire were Armenians. However, after 1923, carpet making in the newly established Turkish republic was erroneously declared a "historically Turkish craft" as is claimed, for example, by the Turkish and Islamic Arts Museum where many Armenian carpets are depicted as "Turkish or Islamic art". During the Genocide, in addition to the catastrophic loss of many expert carpet weavers, thousands of Armenian children were also orphaned and the Near East Relief saved many of these children, some of whom ended up in the northern part of Beirut, where a rug factory would be established under the guidance of Dr. Jacob Kuenzler, a Swiss missionary. This factory was established for the .

Shop 1/155 Sailors Bay Rd
Northbridge 2063
Mob: 0416 27 43 27
Ph: (02) 9958 0075
Fax: (02) 9958 0075
Email: shenksrealty@optusnet.com.au

For all your properties sales and management needs feel free to
contact

Mary Yapoudjian

Ձեր անշարժ գույքի վաճառքի կամ կառավարումի հարցերով
հաճեցեք դիմել

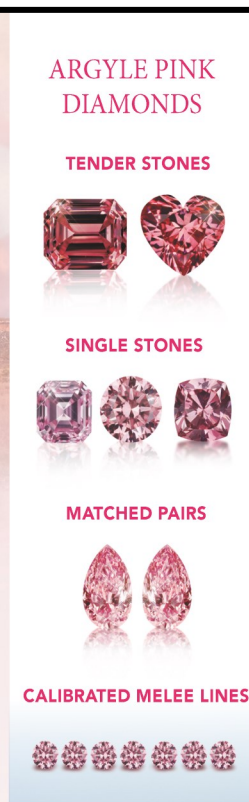
Մերի Եափուճյանի

Sales | Rental | Management | Residential | Commercial

Here to Serve!

www.shenksrealty.com

SAMS GROUP
AUSTRALIA

W SamsGroup.com.au E sales@samsgroup.com.au T 02 9290 2199 F 02 9262 1630

purpose of teaching young orphans (mainly girls) rug weaving, so that they may go on making a living later on in their adult lives. Thus, for a brief period "orphan-rugs" were created in this factory, the most famous of which was gifted to the White House in 1925, as a gesture of gratitude and good will towards the American people by the orphans. Known as the Armenian Orphan rug, the rug depicts a Biblical Garden of Eden featuring various animals and symbols and measuring 12 feet by 18 feet (365,76 BY 54.64 cm. with 4 million knots. This rug is said to have been made by 400 orphans over a period of 18 months from 1924 to 1925.

Modern era

With the fall of the Soviet Union, carpet making in Armenia and Nagorno-Karabakh continued. Private companies as well as home workshops were again revived. Among some weavers, the traditional method of using rug motifs from Armenian churches, manuscript art and cross-stones was also revived

Between the tangible reality of the Pazyryk carpet and the Mongol domination of the Near East in the 13th century virtually nothing survives, not even fragments. Our knowledge of oriental rugs is entirely from literary sources. Of these there are three categories: the Arab geographers and historians, who represent the most important witnesses of rug making, the Italian merchants and travellers, and the Armenian historians. The most common term for these Near Eastern floor and wall covering in these sources are Armenian carpets or carpets from Armenia. It is only later, as the Ottomans conquered these areas, including all of Armenian in the 16th century, that the term Turkish carpet began to be used, but that too was replaced in the 19th century by the term Persian rug or carpet because the great commercial agents of England, the U.S., and Germany began setting up looms for quantity weaving in Iran to supply the ever increasing demand for the oriental rug in their countries.

According to the 13th-century Arab geographer Yaqut al-Hamawi, the origin of the word kali/khali/hali, a knotted carpet, is from one of the early and important Armenian carpet centers, Theodosiopolis, Karin in Armenian, Qaliqala in Arabic, modern Erzerum. He says, "A Qaliqala on fabrique des tapis qu'on nomme qali du nom abrege de la ville"(FRENCH). Academician Joseph Orbeli directly writes that word "karpet" is of Armenian origin.

Megerian Carpet Armenia

Rugs and carpets have always served as a unique way of Armenian cultural expression. The Megerian Family has been involved in selling, restoration and production of fine oriental rugs for over four generations. Originally from Armenia, the Megerians established their rug trade business in the United States in 1917 and quickly developed an expertise in rug repairing and restoration. Over time, they began to realize the growing demand for different trends and subtle design changes and took their well-honed skills to the loom to create their own decorative rugs. In Megerian Carpet one can find a rich collection of rugs and carpets with various ornaments and patterns, typical of Armenian culture. The most ancient carpet, that is kept here, dates to the 17th century. A visit to Megerian factory -museum is a must when visiting Armenia – Yerevan.

Frequently Armenian carpets were called RED carpets because of the red colour dominance which was derived from a worm found only in Armenia. The powder was known as **Vortan Garmir** (Red Worm

Armenians for centuries used **vortan garmir** to produce dyes for textiles, rugs and pigments for manuscripts and church frescos and monuments . It was considered imperial colour used by the elite only.

This carpet , at the left is dedicated to Mr & Mrs George and Amal Clooney. For their services to the Armenian nation. Far left Megerian Carpet hall and carpet weaving

20th century carpet representing Mother Armenia

Peace to All

By MAITRE BARKEV DAVITYAN

On Friday, August 8, through the efforts of President Trump, a preliminary agreement was signed at the White House between Armenia and Azerbaijan, putting an end to the bloody wars fought between the two countries.

It is expected that the parties will officially sign the peace agreement in the near future.

According to this agreement, Azerbaijan achieves its long-desired goal of connecting with Nakhichevan through southern Armenia, and Armenia, in turn, avoids the ever-looming sword that had constantly been hanging over its neck.

The Treaty of Sèvres (August 10, 1920), which granted Wilsonian America a mandate to establish a protectorate over Armenia—but was at the time rejected by the U.S. Congress—is now seemingly being realized with Trump-era America returning to Armenia as a kind of modern-day colonizer.

The agreement struck a geopolitical blow to Russia, which, since the collapse of the Soviet Union and for 35 years, tried (unsuccessfully) to solidify its influence in the South Caucasus by playing the role of mediator.

Statements from around the world congratulated the two reconciled countries, and especially showered President Trump—who suffers from a craving for glorification—with praise.

Ali Akbar Velayati, advisor to Iran’s Supreme Spiritual Leader, was the first to issue a negative reaction, saying, “That corridor will not become a path for Trump’s dominance but will turn into a graveyard for Trump’s mercenaries.” However, later softening this stance, Iran’s Foreign Ministry welcomed the peace process between the two neighboring countries in principle, while drawing certain red lines regarding the implementation of the corridor—warning that any foreign interference near its borders must consider and not jeopardize regional security and lasting stability.

Foreign Ministry spokesman Bagha’i emphasized the need to consult with Iran to protect its interests, adding that such consultations would begin with Armenia starting from next Monday.

For its part, Russia cautiously welcomed the agreement, saying Moscow agrees with efforts toward stability and prosperity in the Caucasus. In addition to the agreement between Armenia and Azerbaijan, separate treaties were signed between the United States and Armenia on one side, and the United States and Azerbaijan on the other, to enhance cooperation in the fields of energy, technology, and economy.

The 32-kilometer transit corridor through southern Armenia will be called the **Trump Route for International Peace and Prosperity (TRIPP)**—reportedly a name proposed by Armenia. The Trump Corridor will include a railway, oil and gas pipelines, and fiber-optic cables. Already, 9 construction companies have expressed interest in taking on the construction in the coming weeks.

Now remains the question of what the opposition to Armenia's current government will say. Certainly, they will argue that there is no mention of our prisoners in Azerbaijan, or of the displaced from Artsakh, and the list of "not mentioned" issues from their side will go on...

But we must believe that with the signing of peace, passions will cool, hatred will soften, rising living standards will curb criminality, and humanity will progress by speaking and reconnecting with one another.

The atmosphere of peace can make it easier to secure the release of prisoners and make the return of Artsakh refugees an internationally guaranteed possibility.

And the number of our young fallen heroes resting in the sacred grounds of YERAPLOOR will no longer rise.

Comment by MIOUTUNE , for the above article

It gives the impression that we , as Armenians (AR., Opposition and the public in Armenia and Diaspora, forgot or forgetting about Artsakh and about our prisoners of war held in Baku. And the consequences of the war and the loss of Artsakh and now our main attention is on Syunik , The territorial integrity of the RA.

Before going into details let us clear some minor but important linguistic elements related to the issue. **Ճանապարհ** in Armenian could mean or have several interpretations, like way, transit lane, road, avenue , to give way. **Միջանցք`** corridor is open for interpretation regarding control and sovereignty.

Are we supposed to believe to the American initiative , or to Trump administration? Time will tell. According to Jeffry Sachs , the US prefers regime changes over diplomacy as a result of it's imperial mentality, and according to him based on the book "Covert regime change" by the scholar Lindsey O'Rourke, from political science department of Boston college, she counted 64 covert regime changes and 6 overt regime changes by US mostly led by CIA(meaning topple regimes by war).(IRAQ, LIBIA, SYRIA , AFGANISTAN and to some extend UKRAINE, where the war is still going on, in our living memory proofs the statement, without taking in consideration Central America and other parts of the world MIOUTUNE), SO 70 TOTAL REGIME CHANGES .This is very distinctive kind of statecraft control. You don't have to deal with the other side , control it or over through it , fix elections, buy elections, create unrest to topple governments, kill or assassinate the elected office holders. This was The US policy between 1945 –1991 and the main excuse was that the Soviet Union wanting to dominate the world.

Hope our neighbour ISLAMIC REPUBLIC OF IRAN , will not be affected with the presence of Americans that eventually could bring Israel to the table.

ON the other hand I'm expecting India's and China's interference to keep the route operational for the purpose of stability and economic prosperity for Armenia and for the rest of the world and the region.

Next step could be the opening borders between Türkiye and Armenia and a hope for Artsakh if everything goes according to the Armenian side. If you follow the Eastern Armenian news you will notice the use of **ԵՐԹՈՒՂԻ** which means ROAD, or literally translated it means Road to go through. Hope this will clear The corridor concept and reinforce the territorial integrity of ARMENIA.

ՀԱՅ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՏԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Are you looking for an aged care home where your loved one can experience Armenian language, culture, companionship and spirituality?

A modern facility that offers:

- residential and respite accommodation
- best practice clinical and dementia care
- allied health services
- leisure and recreational activities

ALEXANDER
AGED CARE

Alexander Aged Care is operated by members of your Armenian community on a not-for-profit basis so you will have peace of mind knowing that your loved one will receive exemplary care and service 24/7.

To find out more please go to: <https://www.myagedcare.gov.au/find-a-provider/alexander-aged-care>
Contact our Director of Nursing on: **9938 1514** or don@alexander.org.au
Visit Alexander Aged Care at: **16 Victor Road Brookvale**
Facebook Page <https://www.facebook.com/alexander.aged.care/>

GARBAGE COLLECTION– Hello environment, Recycling

In Germany, some modern neighborhoods have replaced traditional garbage collection with underground waste vacuum systems that transport trash directly to central processing facilities. Instead of waiting for noisy trucks to make their rounds, residents deposit their waste into sealed collection points scattered throughout the area.

From there, powerful underground air suction pipes whisk the trash away at high speed to a central hub, where it's sorted, processed, and prepared for recycling or disposal. The system eliminates the need for frequent truck traffic, reducing noise, fuel consumption, and carbon emissions while keeping streets cleaner and safer.

These waste vacuum systems are also more hygienic, as sealed containers prevent Odors, pests, and litter from escaping. By streamlining waste collection and removing the visual clutter of roadside bins, Germany is showing how smart infrastructure can make urban living more efficient, sustainable, and pleasant.

In Germany, entire neighborhoods share underground waste vacuum systems that transport trash without trucks.

TRAVEL IN THE NEAR FUTUR

Russian engineers have just tested a hypersonic passenger aircraft prototype that can fly from Moscow to New York in under two hours — without producing a deafening sonic boom. Built by the Central Aerohydrodynamic Institute (TsAGI) in partnership with several aerospace startups, the aircraft, nicknamed Strizh (“Swift”), uses a revolutionary “shockwave-canceling” fuselage design that manipulates air-flow to muffle the sound normally generated when breaking the speed of sound .

The plane’s body is shaped like an elongated diamond with a hollow central channel that redirects and diffuses pressure waves before they hit the ground. Combined with an active plasma field generator at the nose, it alters the density of the surrounding air, reducing drag and allowing speeds up to Mach 6 — nearly 7,400 km/h. During its first high-altitude flight over the Arctic, test pilots reported that the cabin was surprisingly quiet, with turbulence reduced to a gentle sway.

Strizh’s engines are equally unconventional: hybrid scramjets fueled by a synthetic hydrogen blend that produces only water vapor as exhaust. To avoid the extreme heating that destroys most hypersonic vehicles, engineers used a skin made from a titanium-graphene composite with embedded micro-channels for liquid nitrogen cooling. This keeps the surface temperature hundreds of degrees lower, even at blistering speeds.

One of the most striking features is its vertical takeoff and landing system. Instead of needing a massive runway, Strizh uses a cluster of vector-thrust boosters that lift it into the upper atmosphere before the scramjets ignite. This means it could operate from smaller airports worldwide, potentially bringing hypersonic travel to dozens of cities without major infrastructure changes.

If commercialized, this technology could redefine global travel. Business trips across continents could be completed before lunch, and cargo deliveries that take days today could arrive in hours — all while producing less environmental impact than conventional long-haul jets.

The future of flight may not just be faster — it could be almost silent.

Travel by train

China's Sky Train in Chengdu is an innovative, suspended monorail that glides silently above city streets, offering a futuristic solution to urban congestion.

This fully electric train hangs from an overhead track and is powered by lithium batteries, making it an eco-friendly and quiet alternative to traditional transport.

While still in its pilot phase, the Sky Train's blend of sleek design, energy efficiency, and elevated scenic travel has positioned it as a potential global model for sustainable urban mobility.

China's **Sky Train** in Chengdu runs suspended from an **overhead track** and is **fully electric**

Vatican ties with Azerbaijan under fire amid accusations of cultural genocide

By Claire Giangravé

(RNS) — Azerbaijan’s hefty donations to restore Vatican treasures are drawing sharp criticism from Armenian activists, who accuse the Holy See of whitewashing the country’s destruction of their Christian heritage.

VATICAN CITY (RNS) — As President Donald Trump hosts peace talks with the leaders of Armenia and Azerbaijan, two former Soviet states that have been in conflict for decades, Armenian activists continue to raise the alarm about the Vatican’s growing financial ties with Azerbaijan. They say the relationship is part of Azerbaijan’s broader effort to use its oil wealth to deflect criticism of human rights abuses and religious freedom violations.

The Vatican has received substantial Azerbaijani funding to restore holy sites in Rome and Europe. According to the Investigative Reporting Projects Italy, Azerbaijan has spent roughly 640,000 euros restoring Vatican-owned catacombs (most recently the Catacombs of St. Callistus), masterpieces of the Vatican Museums and numerous books and manuscripts in the Vatican’s Library. Azerbaijan also funded the restoration of a bas-relief adorning St. Peter’s Basilica depicting Pope Leo I’s meeting with Attila the Hun.

“They’re using their donations and their money to the Vatican to whitewash what they’ve done, to whitewash the destruction of Armenian heritage, to whitewash the ethnic cleansing that they’ve committed,” said Armenian-American Stephan Pechdimaldji, a communications strategist.

Over 350 scholars and professionals worldwide, including Pechdimaldji, denounced the Holy See in an April letter, accusing it of “moral bankruptcy” for hosting a conference, “Christianity in Azerbaijan: History and Modernity,” which they said legitimized the Muslim-majority country’s “cultural genocide” against Christian ethnic Armenians.

“Of all institutions, of all places in the world that you would think would side with us, you would think the Vatican would be on our side,” said Pechdimaldji, whose grandparents survived the Armenian Genocide of the early 20th century.

Since the 1980s, Armenia and Azerbaijan have fought wars over the disputed region of Nagorno-Karabakh, historically inhabited by both Armenian Christians and Azerbaijani Muslims. In 2023, Azerbaijan launched a military offensive and took control of the region, displacing more than 100,000 Armenians and destroying a number of Christian sites, including churches and cemeteries. Azerbaijani authorities argued that some of the Armenian Christian sites, such as the Gandzasar Monastery, were examples of Caucasian Albanian heritage and accused Armenia of falsifying historical inscriptions. These claims were disputed by Armenian and UNESCO representatives.

Azerbaijan has also come under fire by humanitarian groups and watchdog agencies for its arrests of journalists and other opposition figures. The U.S. Commission of International Religious Freedom listed the country, which requires religious groups to register with the government in order to operate legally, as “of particular concern” in 2024 and kept it on its watchlist in 2025 for violations of religious freedom. In 2024, when Azerbaijan hosted the COP29 United Nations climate summit in its capital, Baku, activists and global leaders called out the human rights violations in the country, but many religious groups stayed silent. Pechdimaldji said many Armenians, including the diaspora, feel “disappointment” at the Vatican’s acceptance of Azerbaijan’s donations. “They are doing what other countries have been doing — turning a blind eye because of Azerbaijan’s resources,” he said. The Ambassador of Azerbaijan to the Holy See, Ilqar Muxtarov, and the Apostolic Prefecture of Azerbaijan did not respond to Religion News Services’ request for comment. The Armenian Ambassador to the Holy See, Boris Sahakyan, told RNS that he was not available for an interview until September.

The Vatican did not respond to requests in time for the publication of this article.

Azerbaijan has been campaigning to restore its credibility among Western nations for decades, under the leadership of Ilham Aliyev, who succeeded his father, Heydar Aliyev, as president in 2003. Leveraging its significant oil reserves, the country's efforts to coax Western alliances through generous donations and lavish gifts has been dubbed by critics as "caviar diplomacy."

Meanwhile, relations with the Holy See have been quietly growing, with a new memorandum signed July 25 underscoring their joint commitment to interreligious dialogue. Cardinal George Koovakad, prefect of the Dicastery for Interreligious Dialogue, praised the document as "a valuable instrument for promoting the principle of religious freedom."

"The Vatican has been receiving money from Azerbaijan for some time," said Orthodox Archbishop Vicken Aykazian of the Armenian Apostolic Church of America, in an April interview with the Pillar. In the interview, Aykazian pointed to the recent restoration of the Basilica of St. Paul Outside the Walls in Rome made possible through Azerbaijani funds.

The Azerbaijan donations flow through the Heydar Aliyev Foundation, run by Azerbaijan's first lady, Mehriban Aliyeva, who is also the vice president of the country. In February 2020, she was awarded the highest civilian honor offered by the Holy See, the Papal Order of Knighthood of Pope Pius IX, just months before the country launched one of its efforts to capture Nagorno-Karabakh.

For the Vatican, the relationship with Azerbaijan offers quick cash for its struggling finances, but it's also a continuation of the Ostpolitik launched by Cardinal Agostino Casaroli in the 1960s, aimed at improving relations with Communist countries in Eastern Europe. Today, similar efforts are led by the head of the Pontifical Council for Culture, Cardinal Gianfranco Ravasi, the Vatican's Secretary of State, Cardinal Pietro Parolin, and the head of the department for Eastern Churches, Cardinal Claudio Gugerotti, who was the papal representative to Georgia, Armenia and Azerbaijan in the early 2000s.

During an official visit to the Heydar Aliyev Foundation in November 2024, Gugerotti praised the "policy of multiculturalism led by the government of Azerbaijan, the peaceful co-existence of representatives of different religions in the country, and the freedom of religion (as) the biggest contribution to peace," according to the foundation's website.

Gugerotti also thanked the foundation for building the new Catholic church in Baku. Relations between Azerbaijan and the Holy See began in 1992, after it gained its independence from the Soviet Union. The now-Saint Pope John Paul II was the first pontiff to visit the country in 2002, which helped gain recognition for the Catholic community there. Pope Francis visited Baku in 2016, where he praised Azerbaijan as an example "that among followers of different religious confessions, cordial relations, respect and cooperation for the common good are possible."

The Vatican's balancing act has created tensions. Pope Francis twice used the word "genocide" to describe the 1915-1917 mass killings of Armenians by the Ottoman Empire, despite Turkish objections. But Vatican officials have been more circumspect about Azerbaijan's recent actions against the Armenians.

Parolin visited both countries in July 2023, following the events of the Nagorno-Karabakh. In Baku, where Parolin celebrated the 30th anniversary of the relations between the Vatican and Azerbaijan, the country's leaders rejected accusations of cultural genocide and accused Armenia of a "slander campaign." In Armenia, Parolin acknowledged the "tragedy" of the Armenian genocide and promised the Holy See's support. He also met with Karekin II, the Supreme Patriarch and Catholicos of All Armenians at the Holy Etchmiadzin Mother See, who highlighted the crisis of Azerbaijan's blockage of the Lachin Corridor, which provides recourses to the Nagorno-Karabakh region.

Parolin emphasized the importance of having a permanent representation of the Holy See in the Armenian capital of Yerevan to improve relations.

Despite diplomatic efforts by the Holy See, the relationship remains skewed in favor of Azerbaijan, which continues to funnel funds into the Catholic coffers. An [article](#) published in Vatican newspaper l'Osservatore Romano in July 2024 referred to ancient Armenian monasteries from the 9th -13th centuries in the Nagorno-Karabakh region as Caucasian Albanian.

“You can’t preach coexistence and then ink deals with a government that is destroying Christian churches,” Pechdimaldji said. “The Vatican isn’t just any government. It has a holy responsibility,” he added.

While experts predict the Trump-hosted talks are unlikely to produce a breakthrough — Azerbaijan demands Armenia amend its constitution before signing any peace treaty — the meeting has put new scrutiny on Azerbaijan’s international relationships, including with the Vatican.

“The Vatican needs to be careful who it aligns itself with,” Pechdimaldji said. “When you’re sitting at the same table with Trump and Aliyev and calling it peace, you’re legitimizing people who have no interest in actual peace.”

FILE – A man holds a piece of art from the Dadivank, an Armenian Apostolic Church monastery dating to the 9th century, as ethnic Armenians leave the separatist region of Nagorno-Karabakh for Armenia, Saturday, Nov. 14, 2020. (AP Photo/Dmitry Lovetsky)

A view shows Ghazanchetsots Cathedral damaged by AZERI shelling in Shushi/Shusha, October 8, 2020

FILE – Ethnic Armenians flee Nagorno-Karabakh to Kornidzor, in Armenia’s Syunik region, Tuesday, Sept. 26, 2023. (AP Photo/Vasily Krestyaninov, File)

Levon Aronian is the winner of Freestyle Chess Las Vegas after defeating Hans Niemann 1,5-0,5 in the final match.

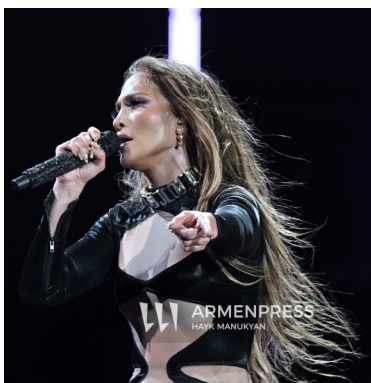
Levon Aronian one of the top chess players in the world, had an outstanding performance at the Freestyle Chess Grand Slam in Las Vegas, held from July 16–20, 2025, at the Wynn Las Vegas. He advanced to the Grand Final, defeating top players like Magnus Carlsen, Hikaru Nakamura, and Arjun Erigaisi en route. Aronian secured his spot in the upper bracket by defeating Carlsen 2-0 in a blitz tiebreak during the group stage, despite an earlier loss to him. He then knocked out Nakamura 2.5-1.5 in the quarterfinals and swept Erigaisi 2-0 in the semifinals, winning both classical games without needing tiebreaks.

In his final match with Hans Niemann, Levon Aronian dogged a bullet in game 1, where he saved the position on multiple occasions. Aronian completely controlled the second game from the start to the end and deserved the hefty first prize of \$200,000.

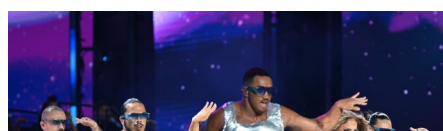
Hans Niemann earned \$140,000 for second place finish.

Magnus Carlsen, secured third place after defeating Hikaru Nakamura and earned \$100,000.

Levon Aronian competes under the U.S. flag

JENNIFER LOPEZ Concert in Yerevan that took place 3 of August 2025 at **VASKEN SARGSYAN** republican stadium

Overchuk: Russia Supports Armenia in “Trump Route” Projects if Yerevan Deems It Necessary

MOSCOW , 15 August— Russia supports Armenia’s participation in plans to create a so-called “Trump Route” transport corridor with Azerbaijan, if Yerevan considers it necessary, Deputy Prime Minister Alexey Overchuk stated. He added that Armenia is a strategic ally of Russia, and “if they believe the signed declaration provides greater security guarantees, then that’s a good thing, because we also support peace processes in the South Caucasus. This fully aligns with our interests.”

At the same time, the Russian Deputy Prime Minister noted that there are certain issues Moscow needs to clarify with the parties. “Some nuances relate to Russia’s interests in the South Caucasus, primarily from the perspective of developing railway connections,” he said, adding: “If solutions have been found to these matters, then it’s necessary to move on to the stage of technical and economic justifications, calculations, and consideration of the economic components of these projects, as well as to work on unblocking transport routes. But this will require trilateral efforts within the framework of the cooperation we have had and continue to have with Armenia and Azerbaijan.”

The Moscow representative also warned that “the involvement of any external players from outside the region would disrupt the geopolitical balance, which would have negative consequences.”

When asked whether this issue had been discussed with Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan, Overchuk replied, “We have spoken about it with everyone,” including with Iran.

He noted that he would arrive in Yerevan next week, partly to discuss these issues. Overchuk explained that the visit had been planned in advance because “a decision appeared in the Armenian government’s legal acts which, in our view, contradicts the Eurasian Economic Union’s regulations.”

“We agreed with the Armenian Deputy Prime Minister to meet with experts and thoroughly discuss all our concerns,” Overchuk said, adding that the Azerbaijani side is also expected to visit Russia .

“If we are talking about restoring railways and improving transport links, then in this case it is better to hold the discussion with all three parties together,” the Russian Deputy Prime Minister emphasized

EU Monitoring Mission to Continue Operations in Armenia – Anita Hipper

BRUSSELS — The European Union’s monitoring mission in Armenia will continue its activities, and any potential changes to its mandate will be discussed between Yerevan and Brussels.

This was reported to Report’s European bureau by Anita Hipper, the EU’s Chief Spokesperson for Foreign Affairs and Security Policy.

“The mission’s mandate is to monitor and report on the situation on the Armenian side of the Armenia–Azerbaijan border,” Hipper said.

She added that the European Union welcomes the initiating of a peace agreement between Azerbaijan and Armenia and urges both sides to sign and ratify it as soon as possible.

On August 8, Armenia and Azerbaijan initiated the text of a peace agreement in Washington.

According to Article 7 of the agreement: “The Parties shall not deploy any third-party forces along their joint border. Until the delimitation of their mutual border and the subsequent demarcation, the Parties shall implement coordinated security and confidence-building measures, including in the military sphere, in order to ensure safety and stability in border areas.”

Syunik is the most southern province of Armenia. It is bordered by the Vayots Dzor Province to the north, Azerbaijan's Nakhchivan Autonomous Republic exclave to the west, Azerbaijan to the east, and Iran to the south. Its capital and largest city is the town of Kapan. The Statistical Committee of Armenia reported its population was 141,771 in the 2011 census, down from 152,684 at the 2001 census. Syunik was one of the 15 provinces of the Kingdom of Armenia.

The **Zangezur corridor** is a concept for a transport corridor that emerged after the 2020 Nagorno-Karabakh War, promoted primarily by Azerbaijan and Turkey as a direct land link between mainland Azerbaijan and its Nakhichevan exclave through Armenia's southern Syunik province. This proposed route, often envisioned without Armenian checkpoints, is framed by its supporters as a way to connect the broader Turkic world.

The debate over terminology, sovereignty, and the mode of operation has fuelled ongoing tensions, with military threats from Azerbaijan to force the corridor's creation if Armenia does not agree.

The dispute intensified in 2021 when Azerbaijani President Ilham Aliyev claimed Armenia had agreed to the corridor, comparing it to the Lachin corridor linking Armenia to Nagorno-Karabakh, and threatening to establish it by military force. Armenia has offered to reopen rail links as part of a broader unblocking of regional communications but rejects any arrangement that bypasses its sovereignty.

Map of Armenia with Syunik region at the south, where Zangezur Corridor meant to be established by Azerbaijan and promoted by Türkiye with strong backing to Azerbaijan. The intention was from the very beginning to deprive the territory as part of Armenian sovereign territory and bring it under AZERI control. With this new American development and interference, the region will see political and economical developments. What will be the future of Armenia??? (Mioutune)

Let us help you at a time when you really need it most.

We are prepared to satisfy your needs
and arrangements can be made in the comfort of your own home.
We provide a personal and dignified service to the community 24 hrs a day, 7 days a week, in all suburbs.

Ձեր ամենէն վշտալի պահուն օգնութեան համար դիմեցէք

Լիպըրթի թաղման սպասարկութեան:

Ձեր կարիքներուն պատրաստ ենք գոհացում տալու ըստ ձեր յարմարութիւններուն եւ ժամանակին: Արժանավայել անձնական ծառայութիւն կը մատուցանենք Հայ համայնքի անդամներուն: Ուստի թաղման ձեր անհրաժեշտ կարգադրութիւններուն համար դիմեցէք

Arranger/Conductor: Arpy Soghomonian 0491 223 906

101 South Street, Granville NSW 2142, Tel 9637 0322

EU Monitoring Mission to Continue Operations in Armenia – Anita Hipper

BRUSSELS — The European Union’s monitoring mission in Armenia will continue its activities, and any potential changes to its mandate will be discussed between Yerevan and Brussels.

This was reported to Report’s European bureau by Anita Hipper, the EU’s Chief Spokesperson for Foreign Affairs and Security Policy.

“The mission’s mandate is to monitor and report on the situation on the Armenian side of the Armenia–Azerbaijan border,” Hipper said.

She added that the European Union welcomes the initialing of a peace agreement between Azerbaijan and Armenia and urges both sides to sign and ratify it as soon as possible.

On August 8, Armenia and Azerbaijan initialed the text of a peace agreement in Washington.

According to Article 7 of the agreement: “The Parties shall not deploy any third-party forces along their joint border. Until the delimitation of their mutual border and the subsequent demarcation, the Parties shall implement coordinated security and confidence-building measures, including in the military sphere, in order to ensure safety and stability in border areas.”

«ՀՀ Վարչապետն Ու ԱԳ Նախարարը Սպառիչ Բացատրություններ Տուած Են. Իրանի Կարմիր Գիծերը Կը Պահպանուին». Արաղչի

Իրանի ԱԳՆ ղեկավար Ապաաս Արաղչի IRNA գործակալութեանը տուած հարցազրոյցին ընթացքին անդրադարձած է Ուաշինկթընի մէջ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ ձեռք բերուած պայմանաւորութիւններուն եւ մասնաւորապէս ըսած է. «Բնականաբար, այս հարցի (Ուաշինկթընի մէջ պայմանաւորութիւններուն) մասշտաբները մինչեւ վերջ պարզ չեն: Բայց այն, ինչ մակերեսին է, եւ այն, ինչ մեզի ըսին հայերը – պարոն Փաշինեանը՝ Հայաստանի վարչապետը, զանգահարեց մեր նախագահին, անոնց արտաքին գործերու նախարարը զանգահարեց ինձ, անոնք իրենց արտաքին գործերու փոխնախարարը ուղարկեցին Թեհրան – անոնք սպառիչ բացատրութիւններ տուին»:

Pashinyan's Interview with Fox News: Washington Accords is a Win for All sides, Including Regional Powers Russia and Iran

WASHINGTON, DC — Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan believes that the agreement and declaration signed in Washington also contain tangible benefits for both Iran and Russia. He made this statement during an interview with *Fox News*.

“When this agreement is implemented, Iran will gain railway access from the Persian Gulf to the Black Sea. Russia and Iran will be able to establish a rail connection between the two countries,” the Prime Minister explained.

He added that there is currently no route linking Iran to Russia through the Caucasus, but the agreements reached could open such a pathway.

“What I mean is that if we focus on the economic aspect of this agreement, not only Armenia, Azerbaijan, the United States, and Turkey, but also Russia and Iran will receive very important, truly tangible, and unprecedented benefits. At present, there is no railway connecting Iran to Russia through the South Caucasus. Therefore, I consider this to be a very important agreement that can bring significant benefits to all countries, as well as to the entire international community, within the framework of global stability and security.

“I have already mentioned that we have a project called the ‘Crossroads of Peace,’ and indeed this agreement can become a crossroads of cooperation — that is our goal,” Pashinyan said.

The Prime Minister added that Armenia has always sought peace and has never aimed to provoke tensions or be at the center of disputes in the region.

“Our goal is stability, peace, sustainable development, and economic and political cooperation. I believe that the declaration provides a very important and suitable platform for this,” Pashinyan concluded.

Armenian Deputy Foreign Minister Meets with Iranian Officials, Discusses Washington Declaration

TEHRAN — On August 12–13, Deputy Foreign Minister of Armenia Vahan Kostanyan visited the Islamic Republic of Iran. Referring to the joint declaration signed in Washington on August 8 by the leaders of Armenia, Azerbaijan, and the United States, Kostanyan stressed that the process of unblocking the region’s economic infrastructure will take place within the framework of full respect for the principles of territorial integrity, sovereignty, jurisdiction, and reciprocity of the countries, in accordance with the letter and spirit of the aforementioned declaration.

during the meetings Vahan Kostanyan emphasized Armenia’s appreciation for Iran’s consistent and public position on the need to unconditionally respect the territorial integrity, sovereignty, and inviolability of Armenia’s borders. He reaffirmed that Armenia, in turn, takes into account Iran’s vital interests.

In a constructive atmosphere, the sides exchanged views on the positions of Armenia and Iran regarding the process and agreed to maintain ongoing dialogue. The meetings also touched upon upcoming planned high-level engagement

Shop 18, Glenrose Shopping Centre
56-58 Glen Street, Belrose NSW 2085
info@tailoredjourneys.com.au

Multi Award-Winning Agency
Your Journey, Our Expertise

*Բարեկամական եւ արհեստավարժ
խորհրդատուներ և արտաքին եւ ներքին
ճամբորդություններու համար*

The staff & management have many years
experience in travel organisation.
They are experts in planning & costing
itineraries to suit your personal requirements

Ph: (02) 945 1-7866
ATAS Accredited : No. A11073

Armenian Virtual College

www.AVC-AGBU.org

**Are you interested in learning Armenian
language, history and/or culture?**

Now it is possible to do so with AGBU Armenian
Virtual College (AVC)!

AVC provides learners throughout the world with the
opportunity to receive full-fledged online and blended
Armenian education, regardless of age, country of
residence and knowledge.

Courses are available in
Armenian Language (Eastern &
Western), Armenian History,
Culture and Chess.

For more information, please
contact **Mihran Lepejian** at
0478127708 or at
Lepejian@gmail.com, or visit
www.avc-agbu.org.

A.G.B.U. Alex Manoogian Armenian Language School , K-6

“Armenian Language for Community Members”

School Hours Every Saturday 1:30pm to 5.00pm

Location address: Killarney Heights High School, 91 Starkey St.

Entrance from Melwood Ave. Killarney Heights NSW Website:

www.agbusydne.org.au

Contacts, Principal: Rosette Panjarjian- 0411 393 447 Hovhannes Kouyoumdjian . 0408 283 826

ՀԲԸՄ «ՄԻՈՒԹԻՒՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ» - AGBU "MIOUTUNE ARMENIAN MONTHLY"

Հրատարակութիւն՝ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան, Սիտնի
Published by Armenian General Benevolent Union, Sydney

«ՄԻՈՒԹԻՒՆ»ի մէջ տպագրուած յօդուածները անպայման չեն ներկայացնել խմբագրութեան տեսակետները:

The opinions expressed in "MIOUTUNE" do not necessarily reflect our views.

Խմբագրութիւնը իրեն կը վերապահէ յօդուածները մերժելու, ամփոփելու կամ սրբագրելու իրաւունքը:

"MIOUTUNE" reserves the right to refuse, summarise and/or correct articles submitted for publication.

"MIOUTUNE" ISSN 2208-0902

**Խմբագիր
ՍԱՐԳԻՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ**

**Editor
SARKIS MANOUKIAN**

**ADDRESS: 2 Yeo Street, Neutral Bay NSW 2089
0418 288 731**

**P.O. Box 778 Willoughby NSW 2068
E-mail: manukin@live.com**

For BANK transfer, or donations — AGBU—WESTPAC BSB NO. 032-000 - A/C 121-001

Բաժանորդագրութիւն / Subscription: Rate \$50 - Overseas Air Mail Rate Aust. \$90 per annum.

HYECORP

a living investment

MOVE IN
SEPTEMBER

HYEGROVE

Willoughby

World Class retirement living
in the Heart of Willoughby.

2 & 3 bedroom residences
From \$2,600,000

Call 0475 775 000
hyegrove.com.au

MOVE IN
DECEMBER

audrey

ST. LEONARDS

5 star resort amenities
3 bedroom residences & penthouses.

From \$2,300,000

Call 0489 905 088
audreystleonards.com.au

MOVE IN
END OF 2026

Juliet

ROSEVILLE

Luxury & Boutique
Only 34 apartments.

1, 2 & 3 bedroom residences
From \$1,000,000

Call 0420 102 558
julietrosville.com.au

CELINE CHATSWOOD

Coming Soon
Register your interest.

1, 2, 3 & 4 bedroom residences

Call 0488 859 811
celinechatswood.com.au

Learn More at HYECORP.COM.AU

02 9967 9910

AVOPILING

Foundation Specialists

Our Services

- BORED PILES
- CFA (CONTINUOUS FLIGHT AUGER)
- FDP (FULL DISPLACEMENT PILES)
- SHAFT DRILLING
- DRIVEN PILES
- SHEET PILING
- JET GROUTING
- TURBO JET COLUMNS AND DEEP SOIL MIXING
- CSM – CUTTER SOIL MIXING
- SECANT PILE WALLS
- GROUND IMPROVEMENT
- ANCHORS
- DIAPHRAGM WALLS

www.avopiling.com.au